

DUHOVNI PASTIR.

Izhaja vsak mesec. — Velja 4 gld. na leto.

Letnik X.

V Ljubljani, novembra 1893.

11. zvezek.

Praznik vseh svetnikov.

Zakaj in kako je nam svetnike častiti?

Hvalite Gospoda v njegovih svet-
nikih. Ps. 150, 1.

Vse na svetu se spreminja, nič stalnega nam tukaj ni. — Pred kratkim časom še so nas ogrevali prijazni solčni žarki, sedaj pa že brije mrzla sapa; še pred kratkim časom so bila drevesa ozaljšana z zelenim perjem; zdaj pa molé gole veje v mrzli zrak; še pred kratkim so cvetele zadnje jesenske cvetlice po zelenečih travnikih, sedaj pa je zginila vsa njihova lepota. O kako glasno in jasno nam priča ta sprememba v naravi nestanovitnost in omahljivost vse zemeljske sreče! Danes bogatin, jutri siromak; danes čvrst in zdrav, jutri priklenjen na bolniško posteljo; danes čislán in česčen, jutri zasmehovan; danes ti vpije svet „hosana“! jutri „križaj ga!“ Danes v veseli družbi prijateljev, jutri sam in zapuščen; danes zadovoljen in poln radosti, jutri žalosten in otožen; danes poln življenja, jutri že mrzel na parah ležeč. Taka je posvetna sreča, taka osoda človeka v tej solzni dolini. In vendar je tako ogromno število onih, ki z vsemi močmi, duševnimi in telesnimi, po noči in po dnevu, letajo za to minljivo, goljufivo srečo, in kako majhno nasprotno je število onih, ki spoznajo ničevost vsega posvetnega ter obračajo svoje oko vedno tja, kjer je edino prava sreča, neminljivo veselje doma! Kje pa je ta kraj?

Kristijan! danes te tvoja skrbna mati, sv. Cerkev, še posebno spominja tega kraja radosti, danes te vabi, da zapusti v duhu to tuge polno zemljo ter se preseli tja v nebeški raj, kjer uživajo neizrekljivo

veselje služabniki Božji, ki so srečno dokončali tek časnega življenja ter dobili večno; ki so v hudem boju slavno zmagali vse nasprotnike svojega zveličanja ter si priborili nevenljivi venec slave nebeške; sedaj po besedah sv. Pavla gledajo, česar nobeno oko ni videlo, poslušajo, česar nobeno uho ni slišalo, čutijo, česar nobeno človeško srce ni čutilo. Spolnjene so vse želje njihovega srca; to srce je sedaj mirno, ker si ničesa več ne poželi, počiva v Bogu, kakor pravi sv. Avguštín: *Nemirno je človeško srce, dokler ne počiva v tebi, o Bog.* — Tam ni treba več vere, ker zveličani gledajo v Bogu vso in čisto resnico ter razumejo skrivnosti, katerih mi ne moremo razumeti; tam ni treba več upanja, ker so spolnjene vse želje; tam ni več strahu, ker neminljivo je njihovo veselje, in nikdo jim ga ne more vzeti, ne kaliti; tam ni več jeze in sovraštva, ker vse objema ista neizmerna radost in ljubezen do večnega Boga; tam je vse in vsem le Bog, neskončni Bog, katerega gledajo zveličani duhovi, kakoršen je. O zares presrečni oni, ki uživajo to radost, ki občutijo sladkost te čiste ljubezni do Boga!

Pa kamor so srečno dospeli tisoči in milijoni, tja poklicani smo tudi mi, predragi v Gospodu! tam so pripravljeni prostori tudi za nas, ker vsi smo vstvarjeni za Boga, za nebesa. Hočeš pa, o kristijan, varno hoditi po ozki in strmi poti, ki pelje v zveličanje, tedaj dobôdi si zvestih prijateljev, ki naj te na tej poti vodijo in varujejo. In ti prijatelji kdo so? Svetniki so in svetnice Božje, ki so ti v svojem življenji pokazali pravo pot v nebesa ter ti sedaj s svojo priprošnjo pri Bogu pomagajo, da ostaneš zvest do konca. Toda eno je potrebno, da so ti svetniki dobri prijatelji, potrebno je, da ti svetnike spodobno častiš. Spodobno česčenje svetnikov bodi tudi predmet našemu današnjemu premišljevanju: I. zakaj je nam svetnike častiti? II. kako nam jih je častiti?

V imenu Jezusa in Marije v čast vsem svetnikom.

I. a) Ako hočemo dati dovoljen odgovor na prvo vprašanje, zakaj da moramo svetnike častiti, velja v poštev vzeti, zakaj svet toliko časti svoje privrčence. Tu vidimo sredi glavnega trga velikega mesta dvigati se krasno izdelan spomenik, na katerega so ponosni mestni prebivalci, katerega občudujejo tujci; ta spomenik je postavil narod slavnemu rodoljubu, je postavila dežela velezaslužnemu rojaku, je postavilo mesto velikodušnemu dobrotniku; to je spomenik slavnega vladarja, hrabrega vojskovodje, nadarjenega pesnika, velikega umetnika. Na rojstnih hišah, kjer so zagledali luč sveta ti zaslužni

možje, vzdajo se spominske plošče, da vsakdo vé, tu se je rodil mož, katerega velja častiti; v javnih poslopjih so izpostavljene njihove podobe s primernimi napisi, o teh možeh se pišejo životopisi in mnogokrat cele knjige o njihovem delovanju. Kdo bi svetu zameril, da tako brani v spominu zaslužne možé, in da njihova imena v kamen vdolbljena rod rodu podaja! Toda mej možmi, katere svet toliko proslavlja, niso samo velezaslužni in veljavni možje, nahajajo se marveč tudi taki, ki niso bili človeštvu v korist in čast, ampak v škodo in sramoto, zato ker so s svojimi protiverskimi in nenravnimi spisi, še več pa s svojim pohujšljivim življenjem mnogo drugih zapeljali na krivo pot in v pogubo, kakoršni so bili n. pr. zloglasni ustanovitelji krivih ver; in tudi tem zažiga svet kadilo, jih obdaja z vencem slave ter jih malone po božje časti! Je li pametno in pravično ali ne, vsakdo lahko sam presodi. Toda pustimo svetu to veselje; naj proslavljajo posvetnjaki svoje privržence, tudi tiste, ki so si vse drugo prej nego toliko čast zaslužili; jaz vprašam le, gledé na vse to, ni mar povse pravično, da katoliška cerkev in njeni verniki skazujejo spodobno čast svetnikom, ki so na zemlji enako mogočnemu oroslanu se boreč slavno zmagali zapeljive skušnjave, zmagali sami sebe ter vestno izvrševali vse svoje dolžnosti do Boga in bližnjega? Ako svet toliko proslavlja možé, ki so kot vrli junaki z mečem v roki potrli sovražnikovo silo ali po svojem veleumu človeštvo osrečili s koristnimi iznajdbami; ali ni pravično, da kristijani časté sv. aposteljne, ki so se trudili vse svoje življenje, da razširijo luč resnice, sv. vero, po kateri dohaja človeštvu vse dobro duševno in telesno, da časté možé, ki so iz ljubezni do Boga v potrjenje sv. vere darovali svoje življenje? Ako svet toliko proslavlja svoje učenjake, ki so morda po svojih spisih več otemnili nego razsvetlili um človeški ali pa celó zapeljali v temne prepade laži in pregrehe, ni mar pravično, da kristijani časté svete cerkvene očete in pisatelje, ki so z bistrostjo svojega, po milosti božji razsvitljenega uma branili in čiste ohranili resnice sv. vere ter tako ljudem pokazali pravo pot, po kateri gotovo dospejo do svojega zadnjega namena? Ako svet s toliko častjo obdaja svoje tako imenovane človekoljubne može, katerih vsa človekoljubnost in ljubezen do bližnjega je morda v tem, da so od svojega prevelikega bogastva majhen del darovali revežem v podporo in še to neredkokrat iz same častiželjnosti; mar ni tembolj pravično, da kristijani slavé sv. Vincencija Pavlanskega, sv. Janeza od Boga in toliko drugih, ki so radovoljno darovali vse svoje premoženje siromakom ter potem malone vse svoje življenje

žrtvovali bolnikom, katerim so lastnoročno obvezovali nagnjusne rane ter jih tolažili v neznosnih bolečinah? Ako svet toliko slavi in skoraj do nebes povzdiguje znamenite pevke, katere za ogromno plačilo po glediščih razveseljujejo radovedne poslušalce s svojim petjem, ali ni tembolj pravično, da kristijani časté one junaške device, ki so, zaničujoč vse posvetne radosti, svoje življenje posvetile Bogu v čast in bližnjemu v blagor, ali ki so iz ljubezni do Boga z veseljem darovale svoje nežno življenje rajše, nego da bi zatajile vero v Kristusa? Pravično torej je, predragi v Gospodu, da mi svetnike častimo zato, ker so sami na sebi kot krepostni in pobožni ljudje časti vredni, gotovo mnogo večje, kakor vsi junaki in junakinje, katere svet kot take proslavlja!

b) Pravično nadalje je, da kristijani časté svetnike zato, ker so prijatelji Božji, katere je Bog sam poveličal v življenju in po smrti. — Ako uživa veliko čast in spoštovanje pri ljudeh prijatelj mogočnega vladarja, pri katerem mnogo premore njegova beseda; mar ni tem večje časti vreden človek, prijatelj večnega Boga, pri katerem mnogo premore njegova priprošnja! Ako se posvetni ljudje toliko priklanjajo, prilizujejo in nepotrebne časti skazujejo prijateljem mogočnih gospodov z namenom, da bi po njihovem posredovanju dobili to ali ono milost: mar ni tembolj pravično, da mi spoštujemo in častimo svetnike zato, ker vemo, da po njihovi priprošnji dobimo pri Bogu vse nam potrebne milosti? — Kakor posvetni vladarji odlikujejo svoje prijatelje in zveste služabnike z visokimi službami, raznimi redovi in častnimi naslovi; tako odlikuje tudi Bog svoje zveste služabnike in prijatelje, ne sicer z imenitnimi službami, redovi in naslovi, marveč s tem, da po njih razodeva svoje skrivnosti in dela vsemogočnosti. Predaleč bi prišli, preljubi v Gospodu, ako bi hoteli naštetile nekoliko svetnikov ali svetnic, po katerih je vsemogočni Bog v njihovem življenju ali po smrti delal vsakovrstne čudeže. „Zlata in srebra nimam“, pravi apostel Peter hromemu pri tempeljnovih vratih v Jeruzalemu, „to pa, kar imam, ti dam: V imenu Jezusa rečem ti, vstani in hodi!“ In pri tej priči je zdrav hodil Boga hvaleč. Senca aposteljnove je dala bolnikom zdravje, mrtvi so se na priprošnjo svetnikov zbudili iz smrtnega spanja. Sv. Gregor čudodelnik potrebuje prostora za hišo božjo; in kar po noči se odmakne hrib, kolikor je bilo treba za zidanje. Nežne device stojé na javnem prostoru pred divjimi, izstradanimi zvermi; in te ležé mirno pri njihovih nogah. Vse razmesarjene vržejo rabeljni v temno ječo sv. mučence in mučenke, drugi dan pridejo iz nje popolnoma zdravi. Košarico polno

okusnih jedil nese sv. Elizabeta bolnim revežem; — „pokaži, kaj neseš!“ zadere se nad njo njen mož; — Elizabeta odkrije košarico, in glej, vse polno prijetno dišečih cvetic! Ako pa kdo z glavo zmaja, češ kdo vé, je li vse to tudi res, ta naj se potruži v italijansko mesto, krasni Neapelj, kjer hranijo sesedeno kri sv. Januvarija mučenca; tu prinesó na praznik svetnikov duhovniki glavo sv. mučenca ter jo postavijo tja pred sesedeno kri, potem nekoliko molijo, naj Bog povelíča svojega služabnika; in glej, v trenutku se razstopi in zavre kri sv. mučenca! In to ni naravno, ker najhujši nasprotniki čudežev so natančno vse to preiskovali in morali radi ali neradi priznati, da je to resničen čudež. — Tako povelíčuje Bog svoje služabnike, — zakaj? Zato da s tem nas uči, kako so svetniki časti vredni ter da je naša dolžnost jih častiti!

c) In dobrote, duševne in telesne, katere nam Bog deli na priprošnjo svetnikov, mar ne zbudijo v nas čuta hvaležnosti, mar nismo za te dobrote svetnikom dolžni spodobne časti? — Pa jaz nisem še od nobenega svetnika dobil nobene dobrote, ugovarja kdo, čemu torej naj častim svetnike? Počasi, prijatelj! Si pa tudi že prosil katerega svetnika za pomoč? Zakaj, ako ne prosiš, si sam kriv, da ne dobiš? In ako si prosil, si pa tudi prosil, kakor se prositi spodobi? Si prosil tudi za reči, ki so tebi za dušo ali telo resnično potrebne in koristne? Ako pa nisi prejel, česar si prosil, ali pa nisi dobil ravno na priprošnjo svetnikov drugih, tebi bolj potrebnih in koristnih milosti? Kdo vé, če se ni zgodilo na priprošnjo svetnika, katerega si na pomoč klical, da si se ohranil še na potu čednosti, ali da si spoznal svoj žalostni duševni stan ter pogumno nastopil pot pokore, ali da si bil rešen tolikih nevarnosti duševnih in telesnih? Sedaj, predragi, je nam marsikaj še zakrito v gosto temo, prišel pa bode čas, ko bo ta tema zginila, in tedaj bomo spoznali, koliko dobrot je nam milostljivi Bog podelil na priprošnjo svetnikov; zakaj to je gotovo, da svetniki kot naši prijatelji prosijo v nebesih za nas, in enako gotovo je tudi, da so njihove prošnje Bogu vseč ter da jih rad usliši. Torej je naša dolžnost, da svetnike častimo, če že ne zato, da smo po njihovi priprošnji kaj dobili, pa vsaj zato, da bi dobili.

č) Iz vsega, kar smo do sedaj rekli, ne sledi samo, da je češčenje svetnikov pravično, ampak da je tudi nam potrebno in koristno. V dokaz temu zadostuje, da odpremo knjigo življenja svetnikov, kjer najdemo zapisane neštevilne dobrote, katere je Bog na priprošnjo svetnikov podelil ne le posameznim osebam in krajem, ampak tudi celim narodom in deželam; saj ima vsak kraj in vsaka

dežela mej svetniki svojega zaščitnika ali priprošnjika, katerega posebno časti pač le zato, ker ima do tega svetnika posebno zaupanje in ker so prebivalci na njegovo priprošnjo dobili posebnih milosti. Ravno zato pa želi tudi sv. cerkev, da se otrokom pri sv. krstu dajo imena svetnikov in svetnic, da bi namreč imel vsak kristijan v nebesih svojega priprošnjika. — Potrebno in koristno pa je nam imeti v nebesih priprošnjika zato, ker naše molitve in prošnje niso vedno Bogu všeč zavoljo naših grehov in zaradi nepopolnosti naše molitve; to pa, česar ne premore pri Bogu naša molitev, premore priprošnja svetnikov, izvoljenih prijateljev Božjih; zato nas uči sv. cerkev moliti: *Prosimo te, o Bog! da kar naša slabost ne premore, nam bode po njegovih (t. j. svetnikovih) prošnjah podeljeno.* — Potrebno in koristno je češčenje svetnikov slednjič tudi zato, ker tako častimo Boga samega. Ako je rekel Kristus svojim aposteljnom: *Kdor vas posluša, mene posluša, in kdor vas zaničuje, mene zaničuje;* mar ne velja to tudi o svetnikih, da kdor nje časti, Boga časti? Ako velja čast, katero uživajo otroci, tudi njihovim starišem, in ako zadene hvala, katero dobi pridni učenec, tudi učitelja; mar ne velja to tembolj o časti, katero uživajo svetniki, da gre namreč ta čast ob enem tudi Bogu? Ali niso mar svetniki le s pomočjo milosti božje dospeli do tolike časti in slave? To milost pa jim je Bog po neskoučni svoji usmiljenosti podelil brez njihovega zasluženja; zakaj po besedah Zveličarjevih *brez njega nič dobrega ne moremo storiti.* Za vso svojo slavo torej morajo svetniki Boga zahvaliti; kdor tedaj svetnike časti, Boga časti, in zato pravi psalmist: *Hvalite Gospoda v njegovih svetnikih.*

II. Iz tega, kar smo do sedaj premišljevali, je razvidno, da je češčenje svetnikov spodobno in pravično, potrebno in koristno, torej tudi jasno, zakaj je nam svetnike častiti. Naj vam, predragi v Gospodu, še kratko omenim, kako nam je svetnike častiti?

a) Svetnike častimo najprvo s tem, da njim v čast molimo; da Boga hvalimo za milosti in slavo, katere je podelil svojim služabnikom, da Boga prosimo, naj tudi nam po zasluženju in priprošnji svetnikov podeli potrebnih milosti, da se tudi svetnikom samim priporočujemo. Ti, kristijan, nosiš od tistega časa, ko si bil v vodi sv. krsta prerojen, ime svetnika, kateremu si v posebno varstvo izročen; imej v časti to ime, moli vsak dan v čast svojemu patronu, in zlasti oni dan, ko se obhaja praznik tega svetnika, priporoči se mu s pobožno molitvijo pri sv. maši in, ako moreš, prejmi sv. zakramenta; glej, s tem prav častiš svetnika, katerega ime nosiš. —

Vsaka cerkev in po njej vsak kraj ima mej svetniki svojega posebnega priprošnjika, katerega praznik veselo in slovesno obhajajo farani, toda s tem, da ta dan pobožno molijo v cerkvi svetniku posvečeni, da se ta dan posebno krščansko ponašajo tudi zunaj cerkve, ne pa s tem, da morda ravno ta dan oskrunijo z nespodobnim vpitjem in pregrešnim življenjem, s plesom in pijančevanjem, ki se mnogokrat konča s pretepom. Imejte v časti svojega farnega patrona in kličite ga v svojih potrebah na pomoč, pa ne zabite varovati se greha!

b) Svetnike častimo dalje s tem, da spoštujemo njihove ostanke in podobe. Kakor je lepa navada, da ljudje varno hranijo podobe in druge spomenike dražih jim oseb, katere bivajo v daljni tujini ali so se že preselile na boljši svet; istotako je pravično, da katoliška cerkev skrbno varuje in v čast priporoča ostanke onih teles, katerih duše so že z Bogom združene, ki so že sedaj po čudežih in bodo enkrat v nebesih še bolj od Boga poveljučana. Na vsakem altarju kjer se opravlja nekrvava daritev sv. maše, morajo biti ostanki svetih teles, tako časti svoje svetnike sv. cerkev; zato predragi, imejte tudi vi v časti ostanke svetnikov, kakor tudi njihove podobe. Hiša, v kateri prebiva krščanska družina, naj bo vedno ozaljšana s podobami svetnikov, da vsakdo, ki v hišo stopi, vé, tu prebivajo pobožni kristijanji; seveda mora imeti mej temi prvo mesto podoba križanega Zveličarja in preblažene Device, za temi pa podobe onih svetnikov in svetnic, katerim so udje družine v posebno varstvo priporočeni.

c) Največjo čast pa skazujemo svetnikom s tem, da jih kolikor mogoče v življenju posnemamo. Zato je zelo koristno, da ima vsaka krščanska hiša knjigo življenja svetnikov, katera naj bi se večkrat v družini brala, tako da eden bere, drugi pa poslušajo. Ne smete pa misliti, da je vse, kar se lepega in čudnega bere v življenju svetnikov, nam v posnemo; svetniki so dobili od Boga posebnih milosti, katerih nam Bog ne dá, zato ker jih ne potrebujemo; posnemati pa moramo življenje svetnikov v onih lepih čednostih, katere posnemati je vsakemu po njegovem stanu mogoče. Od svetnikov se moramo učiti greh sovražiti, priložnostim greha se izogibati, zoper skušnjave z vsemi močmi se boriti, sami sebe zatajevati, Boga nad vse in bližnjega kakor same sebe ljubiti, sovražnikom iz srce odpustiti, svoje dolžnosti vestno spolnovati, svet in njegovo pregrešno veselje zaničevati, krivico voljno trpeti, se vedno na smrt pripravljati, po nebesih in združenju z Bogom hrepeneti, da kratko rečem, tako živeti, da bomo tudi mi enkrat po milosti božji se preselili iz te solzne doline v nebeški Jeruzalem. S tem, predragi, bomo svetnikom največjo čast skazovali,

ako bomo po njihovem zgledu sveto živeli ter jih prosili, da nam oni s svojo mogočno priprošnjo k temu pomagajo.

Hvalite Gospoda v njegovih svetnikih! pravi psalmist; češčenje svetnikov je volja božja. Predragi v Gospodu! slišali ste danes, zakaj in kako z veliko slavo obdaja svet svoje može, celó takšne, ki časti niso vredni; torej častite vi, katoliški kristijani, tembolj svetnike, ki so gotovo velike časti vredni vsled svojega krepostnega življenja, ki so se hrabro borili proti sovražnikom svoje duše, poželjivosti mesa, zapeljivemu svetu in hudobnemu duhu, ter si priborili venec slavne zmage. Častite svetnike, katere je Bog sam poveljčal v njihovem življenju na zemlji, ker je po njih delil revnemu človeštvu raznih dobrot duševnih in telesnih, ter jih tembolj poveljčal po smrti v nebeškem Jeruzalemu. Častite svetnike, ki so vaši prijatelji, kateri v nebesih prosijo za vas, in njihova priprošnja je Bogu prijetna, vam potrebna in koristna. Častite svetnike, zakaj s tem častite tudi Boga samega! Častite svetnike s tem, da se jim v pobožni molitvi priporočujete, da spoštujete njihove ostanke in podobe, posebno pa s tem, da radi premišljujejo njihovo življenje ter to, kolikor mogoče posnemate. Ne glejte na svet, ki išče veselje in srečo v tej solzni dolini, ozirajte se marveč tje v nebeške višave, kjer vas čaka stalna sreča, neminljivo veselje; za nebeško domovino delajte, zanjo trpite, ker tam vam bo vse stoterno poplačano. Tedaj se bodo enkrat sodnji dan tudi nad vami uresničile svetopisemske besede, katere bodo takrat govorili zavrženi hudobneži kažoč na vrste presrečnih zveličanih: *Glejte, ti so, katere smo nekdaj zasmehovali in zasramovali; mi nespametni, imeli smo njihovo življenje za neumnost in njihov konec brez časti; glejte, sedaj so prištet med otroke božje in med svetniki je njihov delež!* (Modr. 5, 3—5.) Amen.

J. Slavec.

Spomin vernih duš v vicah.

I. Misli na grobéh.

Boljše je iti v hišo žalovanja, kakor v hišo gostije; ker v oni se (človek) spomni konca vseh ljudi, in živi misli, kaj da bode prišlo. Prid. 7, 3.

Lepo in sveto navado ima sv. mati katoliška Cerkev, da še onkraj groba skrbi za blagor in srečo svojih otrok. Zato vabi vsako leto današnji dan svoje verne v svetišče Gospodovo, da premišljuje z njimi

neznano osodo ranjcih naših bratov in sester v Kristusu, in da jih nagovarja na pomoč hiteti njim, s katerimi še po smrti ostanemo v tesni zvezi. Smrt loči pač njihova trupla od nas, vezi ljubezni pa, katera nas je sklepala v življenju ne more pretrgati, kajti ljubezen po besedah sv. aposteljna Pavla, nikdar ne preneha. —

Od lanskega leta, ko ste bili ta dan skupaj, se je število novih grobov mnogo pomnožilo. Veliko njih, kateri sedaj tiho v grobu spé, je preteklo leto z vami bilo pričujočih, in vsi gotovo niso mislili, da so zadnjikrat prišli na kraj svojega sedanjega stanovanja, ker vsak si misli smrt tako daleč od sebe, kar je mogoče; kar pa nemili smrtni roki nikakor ne brani, da ga zgrabi in prestavi v ptujo, neznano deželo. Pri nekaterih pride hitro, pri družih pa dolgo — dolgo trka! Smrt ne gleda na starost, bogastvo ali stan! Pobere ravno tako življenja trudnega starčka, kot veselega mladeniča ali dekleta, iztrga nedolžnega otroka iz naročja starišev tako rada, kakor vzame stariše slabim otročičem; sedaj prereže nit življenja hudobnemu brezbožniku, ter mu ukrade čas pokore; sedaj pa zopet prikrajša spokornemu trpinu bridke dneve težke pokore!

Tako se je godilo, odkar sta Adam in Eva v raji grešila, in tako se bo godilo do konca sveta; nobeden izmed nas ne bo smrti ušel! Prihodnje leto bo zopet več imen zapisanih v mrtvaških bukvah, — in kdo izmed nas more reči, da njegovo ime ne bo med njimi?! —

Ravno zato nas pa sv. katoliška Cerkev danes ne kliče samo zaradi tega na žalostne in tihe grobe predrazega nam očeta ali matere, premilih nam bratov, sester, prijateljev in znancev, da bi se jih v duhu in molitvah spominjali, ali jim z drugimi dobrimi deli pomagali, ampak tudi zato, da bi mi sami na svojo prihodnost ne pozabili, in da bi sedaj, dokler imamo še čas, resno premišljevali: kaj smo, in kaj nas skoraj čaka! —

Da nam toraj smrt nepričakovana ne pride, stopimo danes po nasvetu modrega moža v hišo žalosti t. j. na tiho pokopališče, in učim o se spoznati lepih nauk, katere nam tihi grobi oznanujejo! —

1. Človek od žene rojen, malo časa živi, — kakor cvetlica vzhaja in se potepta, in beži kakor senca. Le kratki so človeški dnevi, in število njegovih mesecev je pri Bogu, govori pobožni Job. (14, 1—5.) Pa če bi bilo število njegovih let tudi nad tisoč, kaj bi bila ta leta v primeri z neskončno večnostjo? In če bi človek živel 1.000.000 let, bi se vendar enkrat moralo reči: umrl je! in po smrti ga čaka troh noba. Zatoraj ne pozabi kristijan! da si prah, in da se boš v prah

povrnili. (I. Mojz. 3, 19.) Morebiti si že veliko znancev, sorodnikov in prijateljev spremljal k pogrebu, pa kmalu bodo zopet drugi tebe spremljali na blagoslovljeno pokopališče; kmalu bo mrtvaški zvon naznanjal, da se je tvoja duša od telesa ločila, in vsak grob ti kliče: „Danes meni, jutri tebi!“ Spoznaj toraj, človek, da si prah, in da te čaka trohnoba, saj ti to vsak grob oznanjuje. Da boš pa še bolj spoznal, kaj si in kaj te čaka, stopi sedajle z menoj v duhu na pokopališče.

Glej, tukaj v smrti tihoti leži mrtvo truplo, katero je nekdanj slovelo zaradi svoje lepote, in vseh oči na-se vleklo. To truplo je sedaj najostudnejša reč na svetu. Vsakemu človeku se gnjusi in vsak skuša svoje oči proč obrniti. — Nekdanj tako zgovorni jezik — sedaj miruje; lepe, bistre oči — so sedaj skaljene; le na videz še nekaj časa srpo gledajo, pa nič ne vidijo, dokler se naposled ne umaknejo črvom; nekdanj tako pridna, delavna roka — se ne gane; toliko urna in gibčna noga — mirno leži; trudna glava tudi počiva; od vsega trupla se kmalu drugzega več ne vidi, kakor le malo kosti, katere se najbolj ustavljajo trohnobi, naposled pa tudi nje razmelje in požre! Kaj pa ti pravijo te molčeče, pa vendar toliko zgovorne kosti? Pravijo ti, da je kratko, minljivo telesno življenje, da nobena lepota, nobena čast, nobeno bogastvo, nobena mladost pred smrtjo ne varuje, da vse časno in posvetno je nečimrno in trohljivo! — Glej! vsi ranjki so bili nekdanj, pred kratkim, tudi taki, kakor si ti sedaj; pa kar so oni sedaj, boš tudi ti kmalo! Kaj pomaga sedaj mrtvim, če so v življenju vžili veliko prijetnega in slastnega? Kaj jim pomaga, če so mehko, složno živeli, veliko prijetnih in kratkočasnih ur imeli? Kaj jim pomaga, če so bili bogati, imenitni, lepi in v časti? Kaj jim pomaga, če imajo na grobu še tako dragocen spominek? V grobu ni razločka med bogatim in revnim, med slovečim in pozabljenim, med čislanim in zaničevanim! Prah je prah, naj bo bogatinov ali revežev! Človek! ne glej tedaj na telesno lepoto, ne bahaj se z njo, ne z bogastvom; ne streži mesu, ob kratkem bo gnoj in smrad! Ta nauk zadobiš v hiši žalosti; iz njega spoznaš, kaj si in kaj te čaka! —

2. Človek pa ni, hvala Večnemu! samo iz trohljivega mesa, ampak tudi iz neumrjoče duše. Premislimo tedaj, kaj se po smrti telesa z njo godi. —

Po telesni smrti mora ona svoje dosedanje bivanje v telesu zapustiti; a kakor duh, kakor podoba božja, ne more umreti. Kje je toraj po telesni smrti? —

Trije kraji so, kamor gredo duše po različenosti svojih del: ali v nebesa, ali v vice, ali pa v pekel. V pekel pridejo duše hudobnih,

kateri so umrli v grehah in v nespokornosti; v nebesa duše nedolžnih in čisto spokornih ljudi; v vice pa duše tistih, kateri so se že v življenji začeli pokoriti in čistiti, pa vendar še niso dostali pokore, ali pa so storili samo majhne, odpustljive grehe. Iz pekla se duše ne morejo več rešiti, ker iz pekla ni rešitve; one v nebesih pa ne potrebujejo več pomoči, ker uživajo neskončno veselje, gledajo Boga v obličje, so bratje in sestre Kristusovi, dediči božjega kraljestva; duše v vicah pa čakajo pomoči in rešitve! —

Vemo sicer, da pride vsaka duša precej po telesni smrti v enega izmed teh treh krajev, ker je vsaka precej po smrti sojena; ne vemo pa, kaka sodba je zadela duše naših starišev, bratov, sester, znancev in prijateljev; upamo sicer, da jih neskončno usmiljeni Bog ni vekomaj od sebe pahnili, za gotovo pa vendar ne moremo pričakovati, da bi jih bil neskončno pravični Bog že k sebi v nebesa vzel, posebno ker vemo, da nič nečistega ne more priti v nebeško kraljestvo, od druge strani pa tudi vemo, da še celo najpravičniji na dan večkrat greši, in da je Bog madeže našel še celo nad angelji v nebesih, in da njegovo vsevidno oko zapazi madeže tudi tam, kjer jih ne vidi naše oko. Kdor hoče toraj v nebesa priti, mora biti čist kot zlato ali srebro; kdor pa ni čist, se mora pa v vicah čistiti. — Kako se duše v vicah čistijo, in kako dolgo, tega ne moremo vedeti, pač pa vemo, da trpljenje njihovo je neizrečeno hudo, kakor nam pove sv. Ciril rekoč: *Trpljenje v vicah ni nič manje, kakor v peklu, samo ta razloček je, da imajo upanje, da bo enkrat nehato, česar v peklu ni.* —

Ker tedaj duše v vicah toliko trpé in si same ne morejo nič pomagati, ker je zanje pretekel čas zaslužnja, vam grobi ranjkih, na katerih boste danes stali, kličejo v spomin njihove muke in bolečine, ter vam pravijo, da morate dušam v vicah pomagati, ker ste jim pomagati dolžni in ker jim morete pomagati! . .

a) Dolžni smo dušam v vicah pomagati zavoljo ljubezni, katera nas veže z njimi.

Katero srce bi li pač moglo biti tako trdo in neusmiljeno, če bi videlo svoje stariše, brate, sestre, znanee, prijatelje, dobrotnike v nesreči, iz katere si sami ne morejo pomagati, da bi se jih ne usmililo, jim na pomoč ne hitelo, samo če more?

b) Pomagati jim moramo tudi sami zavoljo sebe.

Nikar naj nobeden ne misli, da je zgubljeno za nas, kar dušam v pomoč odločimo; nikakor ne, ampak z dvojno mero nam bo povrneno, saj je rekel Kristus: *Blagor usmiljenim, ker usmiljenje bodo dosegli.*

(Mat. 3, 8.) in s kakoršno mero boste vi drugim merili, s takošno se bo tudi vam merilo. (Luk. 6, 39.)

c.) Pomagati jim pa tudi moramo še zlasti zaradi hvaležnosti, ali iz družih dolžnih vzrokov, kateri nas k pomoči silijo. —

Glej! ti boš danes stal na grobu svojih predobrih starišev, očeta ali matere. — Spomni se, da notri počiva srce, katero te je v življenji najbolj ljubilo! notri gnjuje roka, katera je za-te delala; notri trohne noge, katere so se za-te trudile; notri miruje oko, katero te je v življenji milo pogledovalo, in se še v smrtnem vojskovanju po tebi oziralo! Notri trohni jezik, kateri ti je toliko lepih nauk dajal, tolikrat molil za-te, te blagoslavljal in ti še kratko prej, predno je nehal gibati, dajal kako naročilo, svaritev ali prošnjo! Z jokom in stokom si vse obljuboval, kako pa sedaj svojo obljubo spolnuješ? Ali bi si sedaj upal brez strahu stopiti pred njihove oči?! Kar si do sedaj zamudil, dopolni, sedaj je še popraviti mogoče! Nagla smrt pa te lahko prehiti, če boš še dalje odlašal. Ne odlašaj tedaj na jutri, kar danes lahko storiš! . .

Ti boš danes stal na grobu svojih dobrotnikov, kateri so po očetovo zate skrbeli. Na grobu svojih duhovnih učenikov in družih dobrotnikov; ali se jih kedaj spominjaš v hvaležni molitvi? Kaj si storil dosedaj za njih dušni mir in dušni pokoj? Vsaj danes tega ne pozabi! . . .

Pa, predragi moj! ti boš stal danes morebiti tudi na grobu, v katerem počiva truplo, s katerim si ti večkrat v življenji skupaj grešil. Njegova zgodnja smrt te je prestrašila, ali si se pa kaj poboljšal? Ali si kedaj molil, ali kaj družega dobrega storil za dušo nesrečnega sogrešnika ali sogrešnice? Ali se ne bojiš, da bi obupljivi klici zapeljane duše tudi za tebe tirjali večno prekletstvo od pravičnega sodnika?! . . .

Glej, krščanski mož, ti boš morda stal na grobu svoje prerano umrle žene; — in ti žena na grobu svojega ranjcega moža! Roka, katero ti je pri altarji podala, ali katero je on tebi, žena, podal, je že morebiti strohnela. — Ali ti tvoja vest nič ne očita, da bi bil ti vzrok njene prezgodnje smrti, ali ti kriva njegove? Ali pa, da bi se bila še celó duša ranjcega ali ranjce po tvojem zadolženju slabo pripravljena v večnost podala? O če je kaj tacega, skušaj hitro popraviti!

Glejte, take resne nauke in misli nam danes grobi naših ranjeh v spomin kličejo! O storimo danes na njihovih grobéh trdni sklep, da ne sme noben dan minuti, da bi ne molili za mir in pokoj

vernih duš v vicah; *zakaj sveta in dobra je misel za mrtve moliti, da bi bili grehov rešeni.* (II. Mark. 12, 46.); sklenimo, da hočemo pogostokrat kako dobro delo zanje darovati, ali ga njim v prid obračati, da si s tem tudi mi usmiljenje božje zaslužimo!

3. Grobi dražih ranjeih nam pa ne oznanjujejo samo, da moramo dušam v vicah pomagati, ampak nas učé tudi, kakošna osoda čaka naše duše po telesni smrti; in da si moremo sedaj, dokler živimo, to osodo zboljšati, trpljenje v večnosti zmanjšati in skrajšati s pobožnim življenjem in dobrimi deli; zato pravi modri mož, *da moramo sedaj v življenju misliti na to, kar nas čaka in kar pride.*

Sedaj v življenju je za nas še čas zasluženja, smrt pa vse pretrga. — Res je, da se v hrupu življenja kaj rado pozabi na to, kar nam je neljubo; kar bi nas pa najbolj skrbeti imelo, — pozabi se, da je večnost za nami! Zato se pa danes učimo na tihih grobéh — modrosti!

Premisli torej, kristijan! da boš moral ti po ravno tej poti iti, kot so šli ranjki, in morda poprej, kakor se nađejaš, ker smrt si vsak tako daleč od sebe misli, kar je moč! — Premisli, da so bili ranjki pred kratkim časom taki, kot si ti sedaj! Stanovali so v hišah, v katerih ti sedaj prebivaš, jedli pri tisti mizi kot ti, živeli tako, kot ti; stali so današnji dan na grobeh družih, kakor mi sedaj na njihovih, pa glejte, ravno tako bodo kmalo drugi zopet na naših. Vse mogoče je, da je že drevo posekano in morda že tudi deske pripravljene, katere bodo naše mrzlo truplo odevale v hladni zemlji. — Proč bo vsa posvetna lepotija in bogatija; nič ne pojde z nami, razun naših del, — dobrih in slabih. — Naša duša bo morala pred ostrega sodnika, pred katerim so že stale duše ranjeih. Kaj hočemo pričakovati, kaj upati? Sedaj imamo večno srečo svoje duše v svojih rokah; ali jo hočemo večno pogubiti, ali večno zveličati? Ali ji hočemo trpljenje v večnosti prikrajšati in posladiti, ali pa podaljšati in ogreniti? Vsak bo sojen po tem, kar si je prostovoljno izvolil v življenju! — Te resnice so že mnogo ljudi odvrnile od sveta in njegovega grešnega veselja, ter jih napotile, da so edino in najbolj skrbeli in se trudili za srečno osodo svoje neumrjoče duše onkraj groba.

Te resnice, kristijan moj! imej tudi ti pred očmi zlasti danes, ko tako živo gledaš pred seboj svojo prihodnjo osodo, globoko si v srce zapiši resnice, katere ti grobi oznanjujejo, in tvoja vest ti bo povedala, kako imaš živeti, kako posvetno veselje vživati, kako posvetne dobrote ceniti, pa tudi, kako za zveličanje neumrjoče duše skrbeti!

Veliko jih, žalostno res, živi, kakor da bi ne bilo nobene smrti, nobene sodbe, nobenega plačila in povračila, nobene večnosti! Marsikateri živi v mladosti v pregrešnih mesenih ali družih zvezah, ter meni, da pije kelih vsega veselja in sreče, pa pije le strup in grenak pelinovec, si poškoduje zdravje, duši pa smrtne rane seka, in dostikrat mora zavoljo lastnega zadolženja prezgodaj v zemljo, in skozi grob pred večnega sodnika! O kako težka sodba! Drugi zopet je morebiti ob smrti svojih prijateljev, ali ob kaki drugi nezgodi močno ginen in skesan, pa kakor hitro mu odnesó truplo izpred oči ali ko nesreča mine, je tak, kot poprej! O, v koliko nevarnost postavlja tak zveličanje svoje duše! —

Kristijani! učimo se danes na grobéh svojih ljubih in dragih ranjkih, da življenje naše ni igráča! Spoznajmo kaj — morda prav ob kratkem času — čaka naše telesa, kaj naše duše! Vzemimo si k sreči, kar govori sv. Janez (I. 2. 17): *Svet preide in njegovo poželenje; le kdor stori voljo božjo, ostane vekomaj!* Živimo modro in pobožno; živimo tako, da se ne bomo bali smrti, kakor sv. apostol Pavel, ki je rekel, da si želi razvezan biti in s Kristusom živeti! O da bi tudi Bog nam dal po prestanem posvetnem hrupu večni počitek v nebeškem veselju, kakor ga tudi mi danes vsem svojim dragim in ljubim ranjkim voščimo in prosimo, rekoč: *Bog jim daj večni mir in pokoj, in večna luč naj jim sveti!* Amen.

Andr. Šimenec.

2. Kaj tolaži in razveseljuje duše v vicah.

Bogu bodi hvala, kateri nam je
dal zmago po Gospodu našem, Jezusu
Kristusu. I. Kor. 15, 57.

Ko se je vrnilo judovsko ljudstvo iz babilonske sužnosti, ko je v domovini vložilo spet temeljni kamén za novi, toda manj veličastni tempelj, tedaj so deloma tarnali, deloma se veselili, pojoč z Davidom: *Gospod je dober, ker vekomaj trpi njegova milost!* (Ps. 135, 1.) *In nihče ni mogel razločiti glasu veselega vpitja in glasu joka med ljudstvom; zakaj ljudstvo je zmešano kričalo z velikim vpitjem, in glas se je daleč razlegal.* (I. Ezdr. 3, 11. 13.)

Nekako tako je pač med vernimi dušami v vicah. Zakaj preselivše se iz pozemeljskega pregnanstva v večno deželo, vidijo tempelj svojega nebeškega veličastva pred seboj, zanje ni še dovršen, vendar

gotovo bodo v njem prebivale. Vsled tega se vzdigujejo iz očiščevalnega kraja žalostni in veseli glasovi; čuje se *glas joka*, ker imajo še toliko neizrečeno trpeti, čuje se *glas veselega vpitja*, ker imajo v vicah tudi tolažbo, ki presega vsako pozemeljsko veselje. Sv. cerkev se v listu, ki se bere vernih duš dan pri sv. maši, ozira posebno na tolažilno stran v vicah, ko nam v imenu vernih duš kliče s svetim Pavlom: *Bogu bodi hvala, kateri nam je dal zmago po Gospodu našem, Jezusu Kristusu.*

In če tudi se vernih duš dan vsa božja služba vrši v črni opravi, spominjajoči nas naših rajnih, vendar sem se namenil letos o vernih dušah govoriti bolj tolažilno in veselo, kakor pa druga leta. Vprašate me: Kaj tolaži in razveseljuje verne duše v vicah? — Pazite na trojen odgovor!

Dva domača pregovora se moreta obrtniti tudi na duše v vicah. Prvi se glasi: „Ni je nesreča brez sreče“, drugi: „Za žalostjo pride veselje.“

I. Verne duše najprej tolaži in razveseljuje to, da so v stanu posvečujoče milosti božje. In po vsej pravici se tega srčno veselé. Saj je ni večje sreče, kakor je stan posvečujoče milosti božje, ker je zastava večnega izveličanja. Kralj David je prosil za to srečo z besedami: *Daj mi veselo in prijetno besedo slišati, in potrte kosti bodo od veselja poskakovale.* (Ps. 50, 10.) Kako radostne morajo biti še le duše v vicah, ko so že slišale *veselo in prijetno besedo* pri sodbi, da so v stanu posvečujoče milosti božje!

To zavest povzemajo tudi iz goreče ljubezni, ki jo imajo do Boga, to vedó tudi po veličastnem odsvitu nebeške milosti, ki jo sedaj opazujejo nad seboj. Kakor se v ogledalu solnce pokaže po solčnih žarkih, tako tudi milost stori dušo človekovo nekako Bogu podobno.

Sv. Katarina Sijenska je videla nekaj lepoto duše v posvečujoči milosti božji. Razvnelo jo je to tako, da je rekla svojemu spovedniku: „O, moj duhovni oče, ko bi vam bilo dano videti dušo v stanu posvečujoče milosti božje, gotovo bi vi zavoljo izveličanja svoje duše radi pretrpeli vsako nadlogo, vse muke, vse trpljenje, da, celo tisočero smrt!“ Kako nepopisno razradošene morajo biti šele duše v vicah, ko toliko lepoto opazujejo same na sebi!

In kar je še več! Duše v vicah so si tudi zveste, da te milosti ne bodo nikdar več zgubile. Ljudje smo nestanovitni; in če tudi bi vedeli, da smo v milosti božji, vendar bi ne vedeli, ali tudi ostanemo v njej. Zato pravi apostol (I. Kor. 10, 12.): *Kdor stoji, naj gleda, da ne pade.* Torej moramo s strahom delati

za svoje izveličanje ter skrbeti na vso moč, da milosti božje ne zgubimo.

Kadar kmet naloži visok voz sena ali žita in se boji, da bi se mu po poti ne prevrnil, opira ga z vejami in vilami, da bi srečno pripeljal domov. Če to primeroma obrnemo na verne duše, rečem: Te so svoj voz že srečno spravile domov; kar so našle v življenju, spravljeno je varno pod streho. Z drugimi besedami: duše v vicah milosti božje ne morejo več zgubiti. Koliko povišano veselje jim pač to napravlja!

Sv. Bonaventura pripoveduje o sv. Frančišku Serafskem, da je ta svetnik zvedel v nekem razodenju, da je odločen za večno izveličanje, in da je utrjen v milosti božji. Vsled tega se je tako razveselil, da celih osem dni ni nič mislil ne na jed, ne na molitev, ampak je nepremaknen ležal in le tu pa tam izdihnil iz dna srca: „Hvaljen bodi Bog!“

Predragi! Ali ni mar to podoba neizrečenega veselja, ki ga občutijo verne duše vsled čeznaturne milosti, ki jim ostane vekomaj?

II. Duše v vicah se veselé, ker delajo sedaj pokoro in sicer v največji udanosti v voljo božjo. Nebeški zdravnik jim je naložil hudo hudo pokoro, toda one vedó, kako neobhodno je to potrebno, predno smejo naravnost gledati v obličje božje. Peče jih po trditvi cerkvenih učencikov sicer ogenj, žgoč tako, da ga na vsej zemlji ni tacega, vendar ta ogenj jih mehča in čisti ter pripravlja za nebeško bliščobo. V tej zavesti imajo svojo tolažbo in celó veselje.

Prerok Elizej je vprašal ženo Sunamljanko: „Se li prav godi s teboj in s tvojim sinom?“ In je odgovorila: „Prav!“ (IV. Kr. 4, 26.) Odgovorila je tako, če tudi je njen sin pred kratkim umrl.

Šel sem za grižo obolelega šolarčka devat v sv. olje. „No, kako je, Matija?“ ga vprašam. „Dobro“ in nasmeja se pri tem, če tudi že pet dni ni ničesar užil razven vode. Drugo jutro je umrl. Zares, dobro mu je bilo potem!

Tako lahko rečemo, tudi verne duše, vdane v voljo božjo govoré: Prav se nam godi, dobro nam je, ker potrebne smo pravične kazni božje, saj nič *omadeževanega ne pojde v nebeško kraljestvo*. (Raz. 21, 27.)

Sv. Jedert je videla nekda v prikazni, kako je neka nuna veselo prenašala kazen v vicah; in zakaj? Zato, ker je spoznala, da je božja volja taka. Ljubezen božja dviga dušo tako visoko, da je bolj zamišljena v božje veličastvo, kakor pa v kazen, s katero jo tepe Bog.

III. Duše v vicah se tolažijo tudi s svojo družbo in z družbo angeljev. Sv. Avgustin pravi, da se duše v vicah že med seboj tolažijo, ker so zvezane z najožjo ljubeznijo med seboj, in da prejšnje pozneje došlim pripovedujejo, kaj se je že zanje storilo, ki so že dalje časa v vicah; vse bolj se ljubijo, kot bi se bile mogle na zemlji, ker so si sveste gotove dedščine, nebeškega kraljestva. Mi na zemlji se ne moremo pospeti do tolike ljubezni, ker ne moremo razločiti, kdo bo med izvoljenimi in kdo med zavrženimi, tudi pravih prijateljev je od hinavskih težko vselej spoznati. Duše v vicah pa so takorekoč same nebeške prijateljice med seboj, same prihodnje prebivalke nebeškega raja so to.

Zraven tega ne smemo prezreti tudi, da jih angelji obiskujejo. Če smo na zemlji v zvezi z angelji, zakaj bi ne bili tudi v vicah? Zakaj bi ti poslanci božji ubogim dušam ne prinašali veselih sporočil, koliko prošnâ se je že zgodilo zanje? In občevanje z angelji in pogled nanje: ali more biti kaj tolažljivejšega, kaj veselejšega? Tolažbo jim angelji donajajo tudi s tem, da jim upanje dajo skorajšnje rešitve.

Pri črnih svetih mašah se pri darovanju sv. Cerkev obrača do sv. Mihaela, nadangelja, ki naj bi duše „vpeljal v sveto luč.“

Neki umrli človek, ki ga je neki svetnik obudil spet k življenju, je pripovedoval, da je v vicah videl dušo, že poprej mu znano. Kar mahoma je ta duša sredi najhujšega trpljenja zaklicala veselo: „O, preusmiljeni Bog, zahvalim te, da me vendar nisi pozabil!“ Vprašana od druge duše, zakaj je tako razveseljena, odgovorila je, da jej je bilo razodeto, da je bil ravnokar v njenem sorodstvu porojen deček, ki postane mašnik ter njo reši pri novi maši. Žalostno upanje, tužno veselje! Vsaj še 23 ali 24 let je morala čakati na to; in vendar se je veselila uboga duša in hvalila je Boga za to.

Povdarjajoč danes veselejšo stran vic, nikar ne mislite, da ta stran prevlada v vicah, tako, da bi si človek vic kar želel; o ne, preljubi! za primero se ozrimo na našega Odrešenika!

Kaj vidimo na svetem križu? Smrtne težave obdajajo Kristusa, morje britkosti ga zagrinja, telo je kar ena rana, na žeblih visi s prebodenimi rokami in nogami, žeja njegova je neizrečena in družba pod križem mu žalost le večja. Pa glejte, ravno v tem času je gledala duša Kristusova Boga nebeškega Očeta in veselila se je božjega gledanja in večnega bitja v najpopolnejši meri.

Dalje pomislimo, so sv. mučenci večkrat sredi ognja in najhujših muk prepevali vesele hvalnice Bogu.

Tako, glejte, more bolečina in radost biti druga poleg druge. Toda sv. Bonaventura pristavlja, da veselje v vicah nikakor ni tako veliko, kakor je žalost. Zato bi bil tisti, ki bi si želel vic, podoben človeku, ki bi se dal po vsem životu z žebli obiti zato, da bi se potem veselil, ko jih bodo gladko pobirali iz njega. „Pač ne ve, kaj si želi, kdor si vic želi“, pravi sv. Avguštin.

Vendar pa verne duše, ker so jim nebesa zagotovljena, kličejo po vsej pravici z apostelnom: *Bogu bodi hvala* . . . Zmago jim je dobil taisti Jezus Kristus, ki je visel med nebom in zemljo najglobočje ponižan pa tudi v nebeško veselje zamaknjen, taisti Jezus, čegar kri še sedaj teče vsak dan od milijonov oltarjev v vice, da jim gasi ogenj in prinaša veselo tolažbo.

In ko mi premišljujemo žalostni in veseli stan duš v vicah, ko prosimo Boga, naj dá kmalu popolno zmago, sv. nebesa, našim starišem, sorodnikom in prijateljem, če je še ni dal, ne pozabimo pri tem svojih prošnja naravnost obrniti tudi do teh duš, ki bodo kmalu rešene iz vic ali pa so že v sv. raju! Prosimo jih: Spomnite se nas prijateljice božje, ki ste nas tukaj zapustile, nas, ki še tavamo med pozemeljskimi skušnjavami, ne vedoči, ali kdaj dosežemo popolno zmago nad svetom. ali ne; izprosile v sv. raju nam vsem, ki se vas zlasti te dni spominjamo, srečno zadnjo uro, milostljivo sodbo in večno zmago! Amen.

Valentin Bernik.

Zahvalna nedelja.

Zahvala za dobro letino.

Kaj bom Gospodu povrnil za vse,
kar mi je dal. Ps. 115, 3.

Ljubi farani moji! Katoliška cerkev nas je danes poklicala, da bi se Bogu prav presrečno zahvalili za letošnje pridelke: in to vem, da bote z mano vred radi in z veseljem storili. Saj morate spoznati, da nas je ljubi Bog letošnje leto prav obilno in bogato blagoslovil. Ne rečem, da bi ne moglo še bolje biti, ali resnica je, da že davno nismo imeli take letine. (Vsaj jaz še nisem imel take, dasiravno se že 20 let s kmetovnnjem vkvarjam.) Res, da je črv nekoliko škodoval, ali vendar se je belega žita veliko več kot lani pridelalo, turšica in ajda, naš pglavitni pridelek, sta bogato obrodili, krompirja, korenja in repe nenavadno veliko, le zelja bolj pičlo zavoljo gosenic. Sadja pa smo imeli veliko in ker ga drugod ni bilo, se je drago prodajalo.

Toče in slane, povodnji in požara ni bilo, kar vse so po drugih krajih skušali. (Kolera na Ruskem, v Hamburgu itd.) Zares, prav obilno nas je Bog blagoslovil. Zdaj pa vprašam s kraljevim prerokom Davidom: Kaj bomo Bogu za vse to povrnili, kar nam je dal? Jaz pravim: Zato moramo: 1. Bogu z naprej še zvesteje služiti; 2. še več in obilnejših dobrih del opravljati.

1. Ko je bil Jezus pri farizeju Simonu v gostijah, (Luk. 7, 36 id.) in ga je grešnica Magdalena mazilila, je Simon sam pri sebi mislil: Ko bi bil Jezus prerok, bi pač vedel kdo in kakošna je ta žena, ki se ga dotikuje, da je grešnica. In Jezus je odgovoril in rekel: „Simon, nekaj ti imam povedati.“ On pa reče: „Učenik, povej!“ — Neki posojevalec je imel dva dolžnika: eden je bil dolžan 500 denarjev, eden pa 50. Ker nista imela s čim plačati, je obema odpustil. „Kateri tedaj ga bolj ljubi?“ Simon je odgovoril in rekel: „Menim, da tisti, kateremu je več odpustil.“ On pa mu je rekel: „Prav si razsodil!“

Tako tudi jaz rečem z ozirom na bogato letošnjo letino. Ker nam je Bog letos dal ne samo petdeset denarjev, ampak tako rekoč petsto denarjev, smo tedaj dolžni, ga tudi bolj ljubiti, mu zvesteje služiti, njegove zapovedi raje in natančneje spolnovati! — Saj tudi posel ali delavec, če se mu pri plači kaj priboljša, raje dela, zvesteje služi in se obilnejše trudi! Tako tedaj tudi mi moramo od zdaj z naprej biti toliko pridniši v molitvah, pri božji službi, v spolnovanju božjih in cerkvenih zapovedi, sploh v vsem svojem dejanju in nehanju. Misliti moramo: Ker nam nebeški Oče toliko dobrot skazuje, je treba, da smo tudi mi njegovi pridni, poslušni otroci, ki hitro, voljno, natančno in zvesto spolnujejo voljo svojega nebeškega Očeta!

Preljubi! Letošnja dobra letina je zopet velika dobrota božja, ki nas vabi k gorečnosti in drami iz nesrečne mlačnosti. — Kristijan, pomisli vendar, kako slabo in grdo ti stoji mlačnost! Kakšni reveži bi bili mi, kako slabo bi se nam godilo, če bi Bog bil do nas mlačen, če bi nam le najpotrebnejše reči dal in nas vedno le pri pičlem držal! Koliko je mlačnih kristijanov, ki pravijo, da je že dovolj, če storé le svoje pglavlitne krščanske dolžnosti, če v letu le enkrat k spovedi, o nedeljah in praznikih le enkrat v cerkev hodijo, če se vseh postnih polajšav poslužujejo, če le kaj malega in najpotrebnejše molitve molijo!

Kaj bi taki storili, če bi se Gospod Bog tudi tako obnašal? Pač bi se grdo in kislo držali. Glejte, Bog ni dolžan razun najpotrebnejšega živeža nam še drugih pridelkov in prijetnosti deliti in nam jih

vendar deli! Zadovoljni bi morali biti, če nam Bog le zadostnega kruha (žita in sočivja) dá; pa on je dober, preusmiljen Oče, in nam je letos marsikaj privrgel. Dal nam je sadja prav obilno in vsakovrstnega, kakor bi hotel reči: Ker vas rad imam, vam privržem še v poboljšek in veselje vsakršnega sadja! Kaj pa je naša dolžnost nasproti taki dobroti? Jaz mislim, da nam že pamet sama pravi in vest veli, da moramo pa mi tudi toliko pridnejši, toliko poslužnejši biti proti tako dobremu Očetu! Zares, moj kristijan! če imaš kaj hvaležnosti v svojem srcu, moraš reči in skleniti: Ker je Bog tako dober, ker me je letos tako blagoslovil, ker mi je toliko veselja naredil, mu hočem tudi jaz več veselja narediti. Druga leta sem le dvakrat šel k spovedi, letos pojdem trikrat! Poprej sem le enkrat na teden molil sv. rožni venec, zdaj ga bom po dvakrat; poprej nisem hodil v delavnikih k sv. maši; zdaj pa, če bo le mogoče, bom šel vsaki teden tudi en delavnik. Tudi na božjo pot bom šel letos, ker že več let nisem bil; itd. — Glejte, tako in enako se dober kristijan Bogu zahvaljuje za dobro letino!

Naravnost narobe pa delajo nekateri res nehvaležni in mlačni kristijani! Namesto kaj več storiti za svojo dušo in v čast božjo, pa o dobrih letinah še bolj Boga žalijo. Če je vino bogato obrodilo, se sliši samo ena pesem: „To ga bomo letos zopet pili!“ Če je žita in sočivja obilo in je živina draga in kaže več dohodkov in precejšnega dobička, ne misli, da bi dolgove poravnal, ampak kako se bo zdaj nad sosedom znosil, kako bo pravdo napel itd. — O Bogu bodi potroženo, da se tudi dobra letina le prevečkrat napak in v razžaljenje božje obrača! Namesto Bogu bolj zvesto služiti, namesto kaj več za svojo dušo storiti, se pa v dobrih letinah še več greha zgodi. Ravno v dobrih letinah je več pijanosti, več pohujšanja, več pobojev in manj molitve, manj pobožnosti!

Ali je to hvaležnost? In kakšen bo nekdanj odgovor?

2. Za dobro letino pa se je treba drugič še drugače Bogu zahvaliti!

Ker nam je Bog letos dal dobro, natlačeno in potreseno in zvrhano mero (Luk. 6, 38.), moramo tudi mi letos več dati v dobre namene. To ne velja, kar je rekel evangelijski bogatin, ki je imel dobro letino: „Vem, kaj bom storil: podrl bom svoje žitnice in večje naredil in vanje bom spravil vse, kar mi je zrastle, in svoje blago in porečem svoji duši: Duša, veliko blaga imaš spravljenega za prav veliko let; počivaj, jej in pij in bodi dobre volje!“ Tako je rekel ta sebičnež, ta nehvaležnež. Pa ni pri tem ostalo, ker ima nekdo drug še besedo zraven — Gospod Bog! Ta pa je rekel:

„Neumnež, to noč bodo terjali tvojo dušo od tebe, kar si pa spravil, čegavo bo?“ (Luk. 12, 18—21.)

Če nam je Bog dal letos čez potrebo in prav obilno, nam ni dal, da bi zakopali ali spravili, ali le sami uživali in leno in zložno živeli — ampak zato, da od božjega blagoslova tudi drugim delimo, da s posvetnim blagom več dobrega storimo. In tu velja spolnovati rek starega Tobija, ki je rekel svojemu sinu: „Od svojega premoženja dajaj miloščino in svojega obraza ne obračaj od nobenega siromaka. Kakor premoreš, tako bodi usmiljen. Ako imaš veliko, obilo dajaj, ako imaš malo, si prizadevaj, tudi malo rad podeliti. Zakaj dobro plačilo si nabiraš za dan popotrebe; ker miloščina reši vsega greha in smrti in ne pusti duši priti v temo!“ (Tob. 4, 7—11.)

Po tem pravilu in nauku smo dolžni letos obilnejšo miloščino deliti, več dobrih del storiti, ker smo letos tudi več pridelali. Tudi revež mora vedeti in čutiti, da je bila letos boljša letina; tudi pri cerkvah in dobrotnih napravah (sirotišnicah, misijonih, podpornih društvih itd.) se mora poznati, da nas je Bog obilnejše oblagodaril. In tu že moram z žalostjo naznaniti, da se ne ravnete po tem pravilu. (Navado imate, da vsako leto nekaj žita prinesete za cerkvene potrebe. Prav za gotovo sem pričakoval, da bodele letos več nanosili in darovali — ali motil sem se: prinesli ste komaj toliko, kakor lani, dasiravno ste letos žita še enkrat toliko pridelali!) S tem kažete malo hvaležnosti in se lahko Bogu zamerite, da vam v prihodnje ne bo več toliko dajal. Če je Bog do nas tako radodaren, mi z njegovimi darovi ne smemo skopi in lakomni biti. Nam je on zvrhano mero dal, še mi obilnejše delimo za dobra dela!

Tako ste tedaj slišali, preljubi! kaj nas uči, kaj nam naklada letošnja dobra letina. Treba je, da se zanjo prav iz srca zahvalimo, posebno pri današnji sv. maši in potem, ko se bo pela zahvalna pesem, pa tudi pozneje večkrat, kadar bomo uživali dobrote božje. Skazujmo pa svojo hvaležnost tudi v dejanju.

Ker nas je Bog letos zelo oblagodaril, zato moramo: Bogu za naprej tudi zvesteje služiti, pa od njegovega blagoslova tudi bližnjemu in za dobre namene več in obilnejše podeliti!

Tako se bo potem tudi nad nami spolnilo, kar Kristus pravi: *S kakeršno mero bote merili, s tako se vam bo odmerjalo; torej bodeite usmiljeni in usmiljenje bote dosegli!* Amen. F. Ažman.

Petindvajseta nedelja po binkoštih.

Zakaj pusti Bog dobre med hudobnimi.

Pustite oboje rasti do žetve.
Mat. 13, 30.

Kako pametno in razumno je ravnal evangelijski gospodar, da ni pustil hlapcem poruvati ljulike, ki je med pšenico na njegovi njivi rastla, ker bi bili ž njo vred populili tudi dobro zrne, pšenico. Vedel je sicer dobro, da je ljulika škodljiva, vendar pa oboje, ljuliko in pšenico pusti do žetve vkup rasti; ob žetvi pa poreče ženjicam: najprej ljuliko odberite in v šope povežite, da se bo sožgala; pšenico pa mi v skedenj spravite. — Gospodar v današnjem evangeliju je Bog, kateri ima veliko veliko njivo; ta njiva je vesoljni svet. Na nji zraven pšenice raste tudi plevel in ljulika; na svetu živé dobri zraven hudobnih, pravični zraven grešnikov. Kaj pa stori Bog z grešniki? Ali jih precej s tega sveta potrebi; ali jih precej s smrtjo udari? Kaj še! temveč Bog jih trpi nekaj časa in sicer zavoljo dobrega in zavoljo dobrih. Bog dobro vé, koliko zlega na svetu napravijo hudobni ljudje, in nad njihovimi grehi in napakami gotovo nima nobenega dopadajenja. Vé tudi, da pravični z grešniki živé v tesni zvezi, da bi se veliko dobrega opustilo in da bi celó pravični ob tem škodo trpeli, ko bi vse grešnike precej poruval iz tega sveta. Ima tedaj potrpljenje ž njimi in jih pusti med dobrimi do konca sveta živeti; — takrat pa jih bo ločil narazen za vselej. Modro ravna tedaj Bog, da z grešniki na svetu potrpi, in nikoli se ne smemo zaradi te naredbe pritožiti, temveč še le očetovsko previdnost božjo in veliko ljubezen do nas moliti. Bog potrpi z grešniki 1. da jim pusti čas se poboljšati in kaj dobrega storiti, tedaj zavoljo dobrega; in 2. da bi pobožnim ne škodoval in jim prilike ne vzel, v marsikaki čednosti se uriti, tedaj zavoljo dobrih. — Pšenico očistiti in ljuliko v lepo pšenično zrnje spremeniti, želi moj današnji govor, katerega pazljivo poslušajte!

Kakor so evangelijski hlapci v eni sapi k gospodarju prihiteli in ga prosili, da bi jim dovolil ljuliko, ki se po vsi njivi razrašča, poruvati, tako se še sedaj veliko ljudi togoti, da je toliko grešnikov na svetu, in ko bi jim bilo mogoče, bi vse, posebno pa svoje zoper-nike in sovražnike pregnali in s tega sveta spravili; večkrat jim ni

prav, da jih Bog trpi, in menijo, da bi moral Bog z vso svojo močjo braniti in varovati, da bi ne njim, ne drugim nič več ne mogli škodovati. Ali pa veš tudi, kaj želiš? Ali bi mogel Bog precej vsacega grešnika pokončati? Res je sicer, da taki ljudje, ki le druge zapeljujejo, ki s svojim razuzdanim življenjem druge pohujšujejo in v nesrečo spravljajo, niso svojega življenja vredni. Ali jih mora pa Bog precej s tega sveta pokositi in jih v peklenko brezdno treščiti? Povej mi, ljubi kristijan! ali si ti vselej lepo in pobožno živel, ali nisi ves čas svojega življenja nikoli nič hudega storil? Ko bi te bil pravični Bog precej na mestu z zemlje poklical, kje bi bila sedaj tvoja duša? kako bi ji bilo? ali bi sedaj mogel še kaj dobrega delati? — Od tistega časa si se pa morda poboljšal, si začel krščansko živeti, si poravnal na blagu in dobrem imenu storjeno škodo, si storil marsikaj dobrega in se obvaroval mnogo hudega. Glej, kje bi bila vsa ta tvoja dobra dela, ko bi ti Bog ne bil časa pustil za poboljšanje? Kar si pa ti storil, to vtegnejo tudi drugi storiti, greh spoznati, se poboljšati in spokoriti. Ali bi bilo tedaj prav in dobro, ko bi Bog grešnika precej v pekel pogreznil?

Tudi izgled iz sv. pisma vam hočem pokazati, iz katerega se bodele učili, kako dobro Bog misli z grešnikom, da ga precej ne zavrže izpred svojega obličja, ne pahne v pogubljenje. Sv. Pavel je Jezusovi cerkvi grozno škodoval, dokler je bil še žid; po hišah je hodil in iskal krščanske može in žene v ječo spraviti; takrat je bil, kakor sam pravi, najhujši sovražnik krščanstva; na vso moč preganjal je božjo cerkev in jo hotel popolnoma zatreti. Ali ni tukaj prav napakačno raval? — Toda poboljšal se je, vsega se kesal in spet poravnal svoje napake; najbolj srčan in goreč izmed vseh apostelnov je bil, in je neizrečeno veliko pripomogel k razširjanju krščanske cerkve; vse kraje je obhodil, povsod, po vodi in po suhem je pridigoval v velikih nevarnostih; trpel je lakoto in žejo, mraz in nagoto; preganjanje, krivice in bolečine — in je zavoljo vere ob glavo dejan mučeniške smrti umrl, ko je prej še toliko tisoč in tisoč ljudi spreobrnil k pravi veri. — Mislimo si, ko bi ga bil Bog precej v prvem trenotku, ko je začel kristijane preganjati, poklical s tega sveta, ali bi bil Pavel mogel tudi toliko dobrega storiti? Oh, vse to sedaj naštetu dobro bi bilo opuščeno! Pavel bi bil nesrečen, in toliko tisoč ljudi brez njega bi ne bilo prišlo k spoznanju Jezusovega nauka. Ali bi bilo to pač dobro? In tako se more vsak tudi največji grešnik zopet poboljšati, svoje storjene krivice poravnati, se posvetiti in prav veliko dobrega že na zemlji storiti. In kako strašno in žalostno bi bilo, ko

bi Bog grešnike precej po grehu s smrtjo kaznoval in s tega sveta vzeli! O moj Bog! kakšna bi bila z nami, ko bi ti s potrpežljivostjo ne prenašal hudobij človeških; ko bi nas, kakor hitro bi grešili, po svojih angeljih kakor škodljivo ljuliko z njive tega sveta hotel poruvati in v večnost prestaviti? Toda neskončno usmiljenje božje pravi: Naj raste ta plevel do žetve! morebiti se vendar po skrbi in prizadevanju kakega ljubezni polnega služabnika sv. cerkve danes ali jutri v dobro pšenično zrno spremeni. Če pa plevel ostane, bo v šope povezan in sožgan.

Po neizmernem božjem usmiljenju se zopet spreobrne marsikak grešnik, ki je hudo delal poprej; reva in potreba, v katero jih je greh treščil, jim oči odpre in jih spet spravi na pravi pot. Glejte ga človeka, ki je poprej jezo in sovraštvo redil v svojem srcu, ki je bil pijanosti in nečistosti vdan, ki ga ni bilo noč in dan ugnati, — ki je vse te grehe zapustil — ki je sedaj poln ljubezni do svojega bližnjega, ki je sedaj trezen, zdržljiv in sramožljiv. Glejte ga človeka, ki je pred tako krivic storil svojemu bližnjemu, ki jih je toliko z goljufijo in tatvino ob premoženje pripravil, ki je tolikim s svojim opravljenim in obrekovalnim jezikom ukradel čast, dobro ime in poštenje; ki pa sedaj nič več ne goljufa in ne krade, ampak pridno dela in storjeno škodo popravlja — kako lepo sedaj govori o svojem bližnjem, kako se poteguje za njegovo dobro ime. Glejte ga človeka, ki jih je poprej toliko pohujšal s svojim vlačanjem, s svojo razuzdanostjo pohujšal, — kako sedaj samoto ljubi, kako sedaj še druge odvrča od hudega in priganja k dobremu, in kako sedaj vsem z najlepšim zgledom sveti. O kako dobro je pač to, koliko ljudi pride s tem k svoji zgubljeni časti, k svojemu oropanemu premoženju; koliko zapeljanih je sedaj podučenih, zmodrovanih in poboljšanih; koliko grešnikov s tem večnega pogubljenja otetih! Ali bi se pa vse to dobro zgodilo, ko bi Bog nobenega potrpljenja ne imel z grešniki? Tako bi bilo vse to dobro zgubljeno — tako bi ne bilo nobenega poboljšanja, nobenega povračila, nobenega dobrega zgleda od njih se več nadejati. Ali ni tedaj prav dobro zavoljo dobrega, kar bi se sicer opustilo, da Bog potrpi z grešniki?

2. Bog pa drugič grešnike trpi tudi zavoljo pravičnih; Bog ne kaznuje grešnikov z naglo smrtjo, da bi pravičnim ne škodoval, temveč jim še to priliko dodelil, v čednostih in dobrih delih rasti.

Res je sicer in vsakdanja skušnja nas uči, da hudobni ljudje toliko zlega na svetu storé, da ga je težko, ali celó nemogoče popolnoma popraviti. Ali pa vselej le samo škodo prinesó, ali ne storé

tudi včasih kaj dobrega — kaj prida? Gotovo je, da noben človek na svetu ni tako hudoben, da bi tudi večkrat kaj dobrega ne storil; in če kdo v tej reči greši, se mu pa v oni nič ne more očitati. Koliko dobrega bi tedaj izostalo bilo, koliko nedolžnih bi moralo zraven trpeti, ko bi Bog precej zatrl in končal hudobneže. — Glejte, v tej hiši stanujejo ljudje, ki prav pohujšljivo živé. Mož je večjidel pijan, in žena ima oster jezik, s katerim čast in dobro ime bližnjega prikrajšuje; kreg, prepir in pretep, njun ravs in kavs se krog in krog po vsi vasi razlega; in ne bil bi čudež, ko bi jih bil Bog že zdavno s smrtjo požel — čemu bi se ljulika po njivi preraščala? Toda majhne, še ne izrejene otroke imata, ki očeta in matere potrebujejo; če jim jih Bog odvzame — so revni, nedolžni otroci, sirote — brez vse pomoči. Tu je mlad človek, mladenič ali dekle, ki se je s svojim razuzdanim, vlačugarskim življenjem, s svojim ponočevanjem pristudil, pristudila vsem ljudem — ki še vse s prstom kaže na nju. Pa ne poboljša se in zasluži, da bi Bog že skoraj konec storil njegovemu ali njenemu hudobnemu življenju, — čemu stoji ljulika na njivi? Toda zakaj ima Bog s tem grešnikom potrpljenje? Še ima starega očeta, staro mater, katerim pomaga kruh služiti, — sin, hči jim je še edina podpora, če pa umrje — bo tudi očeta ali mater konec. In takih zgledov je grozno veliko na svetu. — Ko bi tedaj Bog tako ostro ravnal z grešniki, bi večkrat tudi nedolžen moral zraven trpeti. Revni, nedolžni otroci bi bili od svojih starišev, dobre žene od svojih mož, vbogi od svojih dobrotnikov, zvesti posli od svojih gospodarjev in gospodinj ločeni in večkrat v največjo revo pahneni; pšenica bi bila z ljuliko vred populjena. Kdo izmed nas bi kaj takega želel? Ali ni tedaj prav dobro, da ima Bog toliko potrpljenja z grešniki?

In ali ti ne dajejo grehi hudobnih ljudi najlepše prilike k toliko dobremu? Kako bi mogel pravični svojo potrpežljivost pokazati in se v nji vaditi, ko bi ne bilo nobenega grešnika? kje bi imel priložnost, križanemu Jezusu se upodobiti, ko bi od grešnikov nobene krivice, nobenega obrekovanja in opravljanja, nobenega zasmehovanja ne imel prebiti? — Veliko lepega se le med hudobnimi lahko skazuje — le tako, postavim, more kdo ljubezen do sovražnikov skazovati, ako živi med zlobnimi nasprotniki. Vsaka krepost, ki ostane pri toliko grdih izgledih stanovitna, je dvakrat tolike cene. Le v skušnjavi, takrat, ko bi lahko greh storil, ki je vanj napeljevan, pokaže človek, ali ljubi Boga ali ne. Kakor se zlato na ognju pokaže, ali je pravo ali ne, tako se človekova svetost pokaže v skušnjavi in trpljenju, ali je

stanovitna ali ne. Kakor plavž zlato očisti od „žlindre“, tako trpljenje spopolni našo svetost. To vam hočem v lepem izgledu iz svetega pisma predočiti. V Kanaanski deželi je živel star oče, Jakop po imenu, ki je imel dvanajst sinov. Najpobožniši je bil Jožef, katerega so bratje strupeno sovražili in preganjali; tako je ta mladenič trpel že od mladih nog veliko. V puščavi so ga bratje pastirji vrgli v kapnico, v kateri vendar po vsi sreči ni bilo vode, pa zopet iz nje izlekli in tujim kupcem prodali. V Egipt peljan je bil nedolžni Jožef od neke zlobne ženske, ki je bila žena Putifarja, kraljevega dvornika, po krivem velike pregrehe obdolžen in v ječo vržen. Koliko zlega je v tej kratki prigodbi nakopičenega? koliko hudega je moral dobri mladenič od človeške hudobije prebiti? Pa le poslušajte tudi dobro, kaj se je ob tej priliki zgodilo! Jožef je ljubil svoje brate, dasiravno so toliko hudobijo storili — je greh nad vse sovražil, je imel Boga pred očmi in se ne dal zapeljati; prebil je vse to trpljenje s potrpežljivostjo in se je v marsikaki lepi čednosti izuril; obiskoval je jetnike in tolažil, ko je kraljevemu točaju in peku, ki sta v ječo vržena bila, tako modro sanje razložil, ga kralj iz ječe na svoj dvor pokliče, ga okliče malega kralja po vsem Egiptu — in Jožef ima sedaj priložnost, veliko veliko dobrega storiti; ves Egipt, svojega očeta in svoje brate je rešil lakote, ki jo je sedem let prej napovedal. Ali bi se bilo pa to zgodilo, ko bi ga ne bili bratje prodali, ko bi ga ne bila Putifarka v ječo spravila! Tako vé Bog tudi iz hudega dobro prenameniti in vse tako obračati, da je dobiček veliko večji, kakor škoda, katero je hudo naredilo. Gotovo Bog prav dobro misli z nami, da ima toliko potrpljenja in prizanašanja z grešniki; le našo srečo, naš prid hoče s tem povišati. Nikoli tedaj nad Bogom ne godrnjaj, da zraven dobrih trpi toliko hudobnih ljudi; iz tega se le uči, kako dober je Bog do nas. Bog gotovo vse hudo najbolj sovraži in le dobro mu je najbolj všeč. Pa ravno zato trpi grešnike, in jim pušča čas se poboljšati in kaj dobrega storiti; pobožnim pa daje najlepšo priložnost rasti v dobrem, v ljubezni, v potrpežljivosti itd.

Uči se tedaj, moj kristijan, s svojim bližnjim, ki greši, potrpeti. in z ljubeznivostjo ž njim ravnati! Kaj ti pomaga tožiti in zdihovati nad hudobijo ljudi? Zato ne bodo ljudje prav nič boljši. Še le usmiljenje imej z grešniki, in če ti je mogoče jih poboljšati, jih z ljubeznijo in krotkostjo na pravi pot spravljaj. Če pa z vsem svojim prizadevanjem nič ne opraviš, jim zato nič hudega ne vošči, ampak prepusti vse Bogu, kateri zna vse tako voditi, da že na koncu veliko boljše vse pride, kakor si od začetka sam mislil. Še le svari naj te greh

tvojega bližnjega in le zmiraj sam na se glej, da sam hudega ne storiš, kar nad njim grajaš. *Kdor stoji*, piše sv. Pavel, *naj gleda, da ne pade*. Če ti pa kdo krivico stori, voljno jo nosi; če kdo vse hudo zoper tebe govori, bodi vesel, da si nedolžen; s svojo nedolžnostjo se tolaži. Tako bodo grehi tvojega bližnjega tebi v poboljšanje služili in tako si boš nabral veliko zasluženja za nebesa.

Nikar pa ne mislite, da nam današnji evangelij prepoveduje grešnike posvariti in kaznovati. Gospod ni zapovedal hlapcem ljuliki prignojiti in priliti, da bi bolj rastla; zakaj to bi pravične pohujšalo; ampak gospodar je le naglo poruvati prepovedal ljuliko, da bi tudi pšenice ž njo vred ne populili. Če se pa tega poškodovanja ne bojiš, le poruvaj, le kaznuj hudo — greh; grešnika pa trpi, dokler ga Bog trpi.

Ti pa grešnik, če rasteš kakor ljulika med pšenico, če stojiš kakor nerodovitno drevo v Gospodovem vinogradu, še živiš na svetu in zakaj? da bi se poboljšal pred žetvo in obilni sad obrodil. Nikar ne reci: *Grešil sem in kaj hudega se mi je zgodilo?* Bog zato, ker te še pusti živeti, ni zgubil svoje mogočnosti, ampak hoče, da pokoro storiš. Še ti je mogoče iz ljulike v jekleno pšenično seme se premeniti; toda *nikar ne zaničuj*, ti pravi sv. Pavel, *bogastva, dobrote, potrpežljivosti in prizanašanja božjega*; zakaj dobrot božja te h pokori kliče; če pa zamudiš čas milosti božje, če kakor nerodovitno drevo, kakor ljulika naprej rasteš, poslušaj, česa se imaš na koncu bati. — *Žetev je konec sveta, ženjci so angelji*; kakor se plevel populi in sežge, pšenica pa pospravi, tako bo konec sveta. Grešniki bodo v ogenj vrženi; pravični pa se bodo kakor solnce svetili v kraljestvu svojega očeta. Kdor ima ušesa za poslušanje, poslušaj! Poslušaj grešnik, besede božjega sodnika in trepetaj. Poslušaj, pravični, besede svojega Zveličarja in bodi vesel! Poslušajte vsi, kar je poslušati! Konec sveta ne boste pšenica in ljulika nič več vkup rastli na eni njivi. Takrat bo večna ločitev; zgoraj nebesa — očetovo kraljestvo za pravične; zdolaj pekel, ognjena ječa za grešnike. Pravični bodo obličje Boga gledali in se ž njim vekomaj veselili; grešniki pa bodo pahneni v pekel, bodo od bolečin jokali, rjovel, tulili in z zobmi škripali. Tako se bo dobremu semenu — tako plevelu godilo. Dokler živiš, je še v tvoji moči dobro seme, ali ljulika biti, ali nebesa ali pekel si zvoliti. Zberi si tedaj, kar hočeš! O kdo bi si ne zbral pšenice; zakaj če je bil tukaj lepa jeklena pšenica, bode tam sprejet v Očetov hram — večno srečna nebesa. Amen. † Jos. Rozman, dekan (1826).

Šestindvajseta nedelja po binkoštih.

Iz malega zraste veliko.

Nebeško kraljestvo je podobno goršičnemu semenu, katero je sicer najmanjše izmed vseh semen, pa, kadar zraste, postane drevo. Mat. 13, 32.

Dvojno priliko nam Jezus v današnjem evangeliju pové o nebeškem kraljestvu in z obema nas hoče podučiti, kako se je kraljestvo božje na zemlji, sv. cerkev, polagoma razširilo in ukoreninilo. Obe priliki se med seboj spopolnujeta, ker prva, o goršičnem semenu, nam kaže bolj zunanjo rast in zunanji razvoj sv. cerkve; druga pa, o kvasu, nam lepo pojasnuje, kako je delovalo in še deluje kraljestvo božje na znotranje — v srcih človeških. Čisto majhna je bila od začetka sv. cerkev. Ko je Jezus očitno med ljudi stopil in jel pridigovati rekoč: *Približalo se je nebeško kraljestvo; delajte pokoro . . .* kako majhno je še bilo število tistih, ki so vanj verovali! Pa čedalje več se ga je oklepalo in, predno je v nebesa šel, bilo je njegovih učencev že nad petsto. Pa kako majhno je tudi to število! Toda precej po prihodu sv. Duha je čudovito hitro rastla čreda Kristusova. Že vsled prve pridige sv. apostola Petra na binkoštni praznik se je spreobrnilo do tri tisoč duš in vsprejelo vero Kristusovo; kmalo potem je narastlo število vernikov na pet tisoč in potlej se je s čudovito hitrostjo širila sv. vera Jezusova na vse strani ter se ukoreninila po vseh delih takrat znanega sveta. Zdaj se po vesoljnem zemeljskem krogu oznanuje sv. krščanska vera, in kakor vi poslušate ob nedeljah in praznikih besedo božjo, tako jo posluša milijone in milijone ljudi; milijone in milijone pravičnih kristijanov moli zdaj Jezusa Kristusa, ki je od začetka imel tako malo učencev in častilcev. Goršično zrno krščanstva, od začetka tako majhno, je tedaj rastlo in rastlo, da je zrastle tako veliko drevo, ki svoje košate veje razširja po vesoljnem svetu, in kakor ptički na evangelijsko drevo, tako prihajajo iz vseh delov sveta ljudstva ter iščejo in najdejo pod vejami tega drevesa mir in srečo svojim dušam. Kdo bi bil mislil, da bo iz tako majhnega semena zrastle tako velikansko drevo!

Vendar čudovitega razširjanja svete vere po vesoljnem svetu ne bom dalje razkladal, ker sveta krščanska vera, hvala Bogu, je pri nas po zunanje razširjena in utrjena, vsi smo kristijani — katoliški kristijani. Toda žal, mnogo jih je, ki imajo le še ime v krstnih bukvah, družega pa od krščanstva ubogo malo; kristijani so, pa le

na videz — v njih srcu ni krščanstva, — njih dela niso krščanska, — kvas krščanske vere jih še ni prešini! In sploh vsak izmed nas mora vsaj to spoznati, da bi bil lahko še boljši, kakor je. Torej v srcih naših se mora krščanstvo — kraljestvo božje utrditi. In sicer se bo tudi to, ravno tako zgodilo, kakor evangelij pripoveduje o zunanjem razširjanju sv. cerkve. Tudi tukaj raste iz majhnega veliko. Naenkrat ni človek svetnik, pa tudi kar naenkrat ni hudobnež. Zato mnogi zmiraj globočje padajo in se slednjič pogubé, ker se premalo bojé malega greha; in zato nekateri v dobrem ne pridejo naprej ter se ne popnejo do višje stopinje krščanske popolnosti, ker se ne prizadevajo za male čednosti, ker niso v malem zvesti. Zatorej vam hočem danes razložiti: kako 1. iz majhnih dobrih del in čednosti pride veliko dobrega, 2. nasproti iz majhnih grehov veliko hudega.

I. Morebiti vam je znana prigodba o tistem človeku, ki si je polagoma pridobil toliko moč, da je mogel vola na hrbtu nesti. Začel je s tem, da je najpoprej telička vsak dan na ramo vzel, in kakor je živinica težja prihajala, tako je z vsakdanjo vajo rastla tudi moč tega človeka in poslednjič je tako daleč pripravil, da je tudi težkega vola mogel nesti. Naj bo ta prigodba resnična ali ne — nauk, lep nauk nam pa vendar-le daje. V vseh rečeh z malim začni in zmiraj naprej do večjega pojdi; polagoma bo tvoje srce čedalje močnejše in nazadnje boš v stanu najtežje čednosti spolnovati in velika dobra dela doprinasati. Kdor hoče na visoko goro priti, ne bo kar precej z nekaterimi stopinjami na vrh prišel; polagoma, stopinjo za stopinjo in čedalje višje ga pelje pot do vrh gore. Moti se, kdor misli da bo kar v nekaterih dneh dosegel vrhunec čednosti, popolnosti. Iz malega zraste veliko. Male čednosti, mala dobra dela so tista lestvica, po kateri se pride do višine večnega zveličanja. Zato bo rekel Jezus Kristus: *Blagor tebi, zvesti in modri hlapec, ker si bil v malem zvest te bom črez veliko postavil!* Tako so svetniki Božji delali. Tudi oni so začeli z malim, pa z velicim nehali. Zvesti v malih rečeh, natančni v spolnovanju manjših dolžnostih, skrbni za male čednosti in dobra dela storili so se vredne, da jim je Bog podelil čedalje več milosti in tako so rastle v dobrem, v ljubezni od dné do dné bolj, dokler so visoko svetost dosegli in od Gospoda bili čez veliko postavljeni: iz malega raste veliko.

Človek je zavoljo izvirnega greha bolj k hudemu nagnjen. Po svoji spačeni natori ima malo dobrega. Ako hoče biti dober, pošten

si mora to sam pridobiti. In skušnja nas uči, da kar dobrega si želi človek pridobiti, mu je od začetka težko, se z malim začne. Od začetka stori le malokrat, začne nerad in z neko nejevoljo; stori le to kar mu je najložje, stori le na pol prav, pol napak, ne stori iz dobrega namena, ne zavoljo Boga, bolj zavoljo sebe in drugih. Vendar da le enkrat resno začne, potem gre čedalje bolje; čednost in pobožnost se mu čedalje bolj priljubi, vse mu je lažje in prijetniše; zmiraj lažje in boljše izvršnje dobra dela; si naklada in spolnuje čedalje težja, čedalje bolj zaslužljiva dela in tako pride z božjo pomočjo do visoke stopinje krščanske popolnosti. Iz malega raste veliko.

Kristijan, ki se hočeš popoljšati, v resnici popoljšati in za svetniki proti nebesom hoditi, drži se tudi ti te poti in čedalje lažje ti bode. Najprej moraš iz srca spraviti vse velike, vse smrtnne grehe. Ako si to dosegel, skrbi, da se boš varoval tudi malih, da boš čedalje bolj zmanjševal tudi odpustljive grehe in slednjič, da si boš tudi lepe čednosti pridobil ter vedno se spominjal besedi božjih: *Kdor je svet, bodi še svetejši; kdor pravičen, bodi še pravičnejši!*

Ako imaš v srečo hudo sovražstvo do kakega človeka in to tudi večkrat pokažeš s kregom, preprirom in tožbami, celo s krivico: iztrgaj najprej kačje sovražstvo iz srca, odpravi najprej velike grehe, ki jih tvoja velika jeza provzročuje; in kadar si svoji jezi najvišje vrhove potrgal, potem skrbi, da boš zatiral tudi kako manjšo nejevoljo, ki se vzdigne v srečo in slednjič svojo jezljivost, hudo natoro spremenil v krotkost. Ako imaš navado kleti, odpravi najprej vse velike kletve in potlej manjše ter še nepotrebne besede. Ako si v nečistost zapleten: raztrgaj najprej vse grešne vezi, ki te v velike grehe zapeljujejo, potlej opusti grde besede, vse nevarne poglede, in slednjič skrbi, da tudi v slabe misli in želje ne boš privolil in še vsake nevarnosti se ogibaj, ker tega greha se bo obvaroval le tisti, ki pred priložnostjo beži, in le tisti se ga bo popoljšal, ki priložnost pusti.

Ako si znabiti pijanosti vdan. Najprej se odvadi vsake velike pijanosti, ki je smrtni greh, kadar je tvoj um močno zmotljen, da nič prav ne znaš več govoriti ali sam ne veš, kaj govoriš, in se potlej tudi ne spominjaš, kaj si govoril in delal. Kadar si toliko dosegel, skrbi, da nalašč in vedoma tudi malo ne boš pijan in slednjič da se krščanske čednosti privadiš, kateri se pravi krščanska treznost in zmernost. Ako si lakomnosti vdan, skrbi najprej, da nikomur ne boš krivice delal, in ako si jo že naredil, da jo precej popraviš. Preglej svoje blago, ali ni znabiti kaj tujega vmes, — nazaj naj gre, kar je tujega; potem premaguj nevoščljive misli in preveliko

nagnjenje, ki ga imaš v srcu do bogastva in posvetnih reči, in skušaj svoje sree za dobroto privedeti s tem, da večkrat kaj vbogajme daš.

In tako naj si sleherni prizadeva polagoma svoje hudo nagnjenje, naj bo že kakoršno koli, iz srea spraviti in potem polagoma nasprotno čednost si pridobiti; tako bo počasi lepo drevo krščanstva v slehernem srcu izrastlo in obilni sad obrodilo za čas, posebno pa za večnost.

II. Komur pa vest ne očita posebnih hudobij, naj nikar ne bo še zadovoljen, da se varuje velikih smrtnih grehov, temuč tudi malih grehov naj se boji, zato zlasti, ker iz malih izrastejo veliki. Kakor se človek le počasi na dobro navadi, ravno tako se tudi polagoma v velike grehe po malih zaplete. Skušnja uči, da, kakor človek naenkrat ne postane svetnik, ravno tako tudi na enkrat ne postane hudoben, popolnoma hudoben.

Odkod pride, da je ta ali oni postal tat ali ropar? Glejte, ko je bil majhen, je večkrat vzel in odnesel kako malo reč. Njegovi stariši so mu pregledali take majhne tatvine, ga niso kaznovali, kakor je zaslužil. Polagoma je bil bolj in bolj predrzen, jemal je čedalje večje reči, nazadnje postal iz majhnega tatú velik ropar. Iz majhnega zrnca zrastle je veliko drevo!

Odkod pride, da zdaj marsikdo nosi grdo ime „pijanec“ ali „igralec?“ Glejte, od začetka se je le malokdaj, le včasih dal zapeljati k nezmernosti in igri, polagoma mu je bilo pijančevanje in igranje čedalje ljubše, nazadnje mu je bil obojni greh navada in strast, ki ga je pripravila ob hišo in premoženja in znabiti ga bo še pripravila ob dušo in zveličanje. Iz majhnega zrna zrastle je veliko drevo.

Od kod pride, da je to in ono ženstvo deviško čast zapravilo, in ima zdaj tako nagnusno ime, kakoršnega se jaz nikdar v cerkvi nisem upal izreči. Od začetka se je pregrešila le v malih rečeh. Sama sebi je dopadla in iskala tudi drugim dopasti z nečimerno obleko; prilizovanje in posvetno hvalisanje jo je veselilo; pridno je obiskovala nevarne veselice in umazane družbe; svojih ušes ni dovelj zavarovala pred nesramnim govorjenjem; je marsikaj dovolila, kar je njeno sramožljivost žalilo, bila je čedalje predrzniša in razuzdanejša — da je nazadnje vso sramožljivost zgubila in nedolžnost in čednost in strah božji in devištvo zapravila. Iz majhnega zrna izrastlo je veliko — o veliko drevo!

Od kod pride, da se ta ali oni celo ne ustraši po krivem priseči, bližnjemu z lažjo dobro ime odzeti? Spet iz majhnega začetka. Že z mladih nog mu resnica ni bila zmiraj najljubša, si je dovolil marsikako laž večjo in manjo, pa stariši in predpostavljeni ga niso

posvarili, niso kaznovali. In glej, polagoma je zgubil vso ljubezen do resnice, laž mu je prišla v navado in od tod pride, da zdaj po krivem prisega, bližnjemu čast in dobro ime jemlje.

Od kod sledujič pride, da kdo celo svojega bližnjega umori, kakor se večkrat sliši. Tudi so bile malenkosti začetek. Nikdar ni imel navade, da bi bil premagoval že prve male napade nepotrpežljivosti in nejevolje, ki se je vzdigovala v njegovem srcu; ta se je kmalu spremenila v jezo, jeza v sovraštvo in sovraštvo je rastlo, se spremenilo v neko divjost in steklo surovost, ki ga je tako daleč prignala, da je, strmite! človeško kri prelival. Iz malega zrna je zrastle veliko drevo. In tako se lahko reče, da vsaka hudobija le počasi nastane, le počasi naraste pri tistih, ki se v malih rečeh nočejo premagovati.

Zatorej ljubi! bodimo zvesti tudi v malih rečeh! Nikar ne recimo: saj na tem ni toliko ležeče, saj je le mala reč. Ravno male reči nas počasi pripeljejo ali gori v nebesa, ako so dobre, ali pa tja doli proti peklenškemu breznu, ako so grešne.

Ker tedaj vemo, da le počasi se tudi v vsakem človeškem srcu rodovito drevo krščanstva razrašča, zatorej ne zamudimo nobene tudi najmanjše priložnosti za to skrbeti, da ne bo krščanska vera za nas le mrtev zaklad, trohljen les, temveč rodovitno drevo, ki nam prinese sad za večno življenje. Kdor je v velikih grehih, naj skrbi, da se jih znebi, pa tudi malih grehov se varujmo in tudi v malih rečeh zvesti bodimo, ker tudi z malimi vsakdanjimi deli si lahko veliko za nebesa prislužimo, ako jih v milosti božji opravljamo in z dobrim namenom Bogu darujemo; postala nam bodo visoko drevo, ki v nebesa sega s svojim zasluženjem. Majhna reč je n. pr. dober svet, dober nauk, pa brez števila ljudi, ki so si ga zapomnili in se po njem ravnali, se je zveličalo. Mala reč eno pridigo prav zvesto poslušati, pa kdo bi bil v stanu našteti vse tiste srečne, ki so po eni sami pridigi iz svojega grešnega spanja zbudjeni se poboljšali in spokorili! Majhen, kakor goršično zrno je en pobožen zdihljej: „Gospod, usmili se me“, ali pa: „Gospod, pomagaj mi“, ali „Vse v tvojo čast“, ali „Marija, prosi za me!“ pa mnogim je že nebesa odprl. Majhna, kratka molitvica se nam zdi Očenaš, Češčenamarija; pa srčno pobožno zmoljena je že mnogim iz nebes priklicala odpuščanje grehov in spreobrnjenje. Kako mala stvar se zdi posvetnjakom ena sveta maša, zlasti v delavnik; kako malo ena sv. spoved ali sv. obhajilo; kako malo eno obiskovanje sv. rešnjega Telesa ali sv. križev pot; pa kdo bi bil v stanu naštetih duhovne dobrote, katere so mnogi po eni

sami sv. maši, po eni sv. spovedi itd. prejeli. Ali kako malo cenijo posvetnjaki jutranjo in večerno molitev, sv. rožnivenec, pa ravno po teh molitvah so že zadobili mnogi pomoč, da se hudega varujejo in v dobrem rastejo. To velja o vseh dobrih delih, če so še tako majhna. Vsako premagovanje tvoje jeze, vsako zatajevanje tvojega jezika, tvojih oči, hudih misli, vsaka prizanesljivost, vsako kesanje nad grehom, vsak pobožni zdihljej, ki pride iz tvojega srca — vsako tudi najmanjše dobro delo, ki ga storiš iz ljubezni do Boga, iz dobrega namena, v milosti božji, vsako ti bo poplačano ob dnevu plačila. Tedaj naj ne preide noben dan, da bi kaj dobrega za nebesa ne storili, če družega ne, vsaj svoje težave, svoja opravila mu darujmo; zvečer in jutraj mu obljubimo, da hočemo le njemu živeti, njegovi biti v življenju in smrti. Amen.

Zadnja nedelja po binkošti.

Prihod Kristusa k sodbi.

Kakor blisk pride od solnčnega
izhoda in se posveti do zahoda: tako
bo tudi prihod Sinu človekovega.

Mat. 24, 27.

Dve dogodbi, strašni in pretresljivi, napoveduje Zveličar v današnjem evangeliju, kateri je njegovo oko gledalo v prihodnosti: razdejanje Jeruzalemskega mesta in poslednjo sodbo ob koncu sveta. Ena se je že spolnila; že je preteklo 1800 let, odkar je Jeruzalem razdejan, kakor je Kristus prerokoval, da kamen na kamenu ne bo ostal. Ravno tako gotovo se bo spolnilo pa tudi drugo prerokovanje: konec sveta s poslednjo sodbo. Resno nam to zatrdi Zveličar sam ob koncu današnjega evangelija, tako, da ni nad tem nobenega dvoma, ker pravi: *Nébo in zemlja bosta prešla, moje besede pa ne bodo prešle*. Strašno je bilo, kakor popisujejo takratni pisalci, n. pr. Jožef Flavij, razdejanje Jeruzalema; razsajale so po mestu razne stranke, v nejedinstvi in razporu med seboj, od zunaj je oblegal mesto sovražnik s silno vojsko, lakota in kuga pa so pobrale nešteto prebivalcev. — In vendar je to le slaba podoba o prihodu Zveličarjevem k poslednji sodbi. En del znamenj pred poslednjim dnevom Gospod posname primerjaje svoj prihod z bliskom, ko pravi: *Kakor blisk pride od solnčnega izhoda in se posveti do zahoda: tako bo tudi*

prihod Sinu človekovega. Ostanimo danes pri tej primeri: Prihod Kristusov k sodbi je blisku podoben. Blisk se 1. hitro pokaže, 2. sveti, 3. vstraši.

1. Ko se ob vročem poletnem dnevu nebo s črnimi oblaki prepreže, ko se vsa natora v nekem tihem pričakovanju ziblje, kar naenkrat blisk nebeško obzorje prešine tako hitro, da, ko zapazimo, je že tudi zginil. — Tako nepričakovano in hitro bo Kristus prišel poslednji dan sodit žive in mrtve.

Ko je Zveličar končal popis o koncu sveta, je pristavil: *Tistega dneva in ure pa nihče ne vé, tudi ne angelji nebeški, ampak sam Oče.* Kristus primerja konec sveta z občnim potopom. Ob času Noetovem so ljudje kar naprej brez skrbi v svojih hudobijah živeli. Pobožni očak jih je na povelje božje svaril, resno jim je oznanoval bližnjo sodbo božjo; a niso verjeli Noetovim besedam ter se mu celo posmehovali. A naenkrat nastopi kazen, — nebeški potoki se odpro in vóde lijejo izpod neba na brezbožne ljudi ter jih pokopljejo v časno in premnoge tudi v večno smrt. *Kakor so v dnevih pred potopom jedli in pili, se ženili in možile do tistega dne, ko je šel Noe v barko; in niso spoznali, dokler ni prišel potop, in vseh vzel; tako bo tudi prihod Sinu človekovega,* govori sv. pismo.

Prebivalci Sodome in Gomore v dnevih Lotovih so jedli in pili, kupovali in prodajali, sadili in zidali. Tisti dan pa, ko je Lot iz Sodome šel, je dežilo ogenj in žveplo z neba, in jih je vse končalo. *Tako bo tudi tisti dan, kadar bo Sin človekov razodet.* (Luk. 17, 28—30).

Jeruzalemski prebivalci se niso ničesar bali, so praznovali veliko noč kot po navadi in z njimi še veliko tisočev, ki so iz vseh krajev prišli k prazniku v Davidovo mesto. Pa že stoji blizu mesta rimska vojska, vedno bolj obdajajo obzidje, dokler vojaki ne prideró v mesto ter povsod razodevajo „gnjusobo razdjanja“. Tako se bo svetu ob koncu dni godilo, ko bo Sin človekov na oblakih neba prišel k poslednji sodbi.

Ako bo pa dan Gospodov tako nepričakovano in hitro prišel, kakor blisk na nebu, kakor potop v dnevih Noetovih, kakor žvepleni ogenj čez Sodomo in Gomoro, kakor rimska vojska čez Jeruzalem: kak nauk naj posnamemo iz napovedbe poslednje sodbe? — Čuječnost in skrb za zveličanje neumrjoče duše. *Ko bi vedel hišni gospodar, katero uro da tat pride, bi gotovo čul in bi ne pustil podkopati svoje hiše. Toraj bodite tudi vi pripravljeni, ker ob uri, ki je ne veste, bo Sin človekov prišel.* (Mat. 24, 43. 44.)

Kakor blisk pride od solnčnega izhoda in se posveti do zahoda, tako bo tudi prihod Sinu človekovega. — Blisk sveti.

2. Blisk osvetli črne oblake, skozi katere švigne, in nočno temo, v kateri se pokaže; še celo dneva svetlobo pomnoži. Ako popotniki po noči zajdejo, včasih tega dolgo ne zapazijo; če se pa začne bliskati, vidijo, da so zašli na kriva pota.

Tako bo tudi, ko ob koncu sveta pride Gospod sodit žive in mrtve. Kaka tema vlada v srcih grešnikov, v duhu brezbožnežev! Oni ne vidijo ostudnosti greha, ne velikosti in števila svojih hudobij, ne ljubezni in lepote božje, katero s tem žalijo, ne globočine pekla, kamor se zgrudijo, ne blaženosti nebeške, katero zgubé, ne mnogih milosti, katere jim Bog ponuja, da bi jih zopet nazaj pripeljal na stezo čednosti.

Ko pa pride sodnik, bo naenkrat jasno postalo v njihovi notranjosti; oni vidijo svoje grehe in vso zgodovino grehov po njih vzroku, začetku in nasledku. Z neutolažljivo bolestjo zdihujejo: *Tedaj smo zgrešili pot resnice.* (Modr. 5, 6.) Res je tedaj, kar se nam je enkrat oznanovalo in na srce pokladalo kakor božja volja, kakor božja beseda, kakor cerkvena zapoved.

Ob tistem času se bo zgodilo, da bo Gospod Jeruzalem s svetilnicami preiskal (Sof. 1, 12.) Ne samo grešnik bo svoje zmote in hudobije spoznal, ampak pred vsemi stvarmi se bodo razodele.

Vse misli nevere, nezaupljivosti, bogokletstva, nepriljudnosti, sovraštva, napuha, lakomnosti, nečistosti, nevošljivosti, vse se bo pred svetom razodelo. In očitna bodo postala pri bliskovi svetlobi sodnjega dne vsa pregrešna govorenja: zasramovanje vere in svetih reči, onečastenje svetih imen, krive prisege, kletve in rotenja, vmazane besede in pesmi, laži, kriva pričevanja, obrekovanja, opravljanja, natolcevanja, podpihovanja in zaničevanja. — In kakor blisk se bodo pri prihodu Gospodovem razodela brezbožnežev vsa dejanja in opuščenja dobrih del; njih nepravичnost, njih sovraštvo, njih pohujšanje, onečastenje nedelj in praznikov, njih nezmernost, vse podkopavanje vere in lepega življenja, vsa zaničevanja božjih in cerkvenih zapoved. O grešnik, ali še misliš na tista ponočna dejanja, na grehe, ki se med kristijani še imenovati ne smejo? Kako jih skušaš pred očmi ljudi zakriti? Dan prihoda Gospodovega jih bo kakor blisk razodel pred vsem svetom.

Ali še misliš na to, kako si nedolžne duše zapeljeval, izmamil, kako si goljufije doprinašal, pa si se zmirom prizadeval, da bi bil pri ljudeh ostal na glasu pravičnega moža?

Ali se spominjaš nevrednih spovedi, ki si jih opravil, morebiti božjeropnih obhajil, ki si jih prejel, ker si se sramoval gotovih grehov se obtožiti? Dan prihoda božjega Sodnika jih bo bliskoma pred vsem svetom razodel, pred vsemi dobrimi in hudobnimi angelji.

Ako hočeš, kristijan, da te blisk poslednjega dne ne bo izdal, spravi proč greh iz svojega srca z resnično pokoro, in delaj, govori in misli nič drugače, kakor kar se pred vsem svetom sme razodeti.

Kakor blisk pride od solčnega izhoda in se posveti do zahoda: tako bo prihod Sinu človekovega. — Blisk straši.

3. Huda nevihta navdaja s strahom še celo najsrčneje ljudi. Če grom bobni, če se poslopja tresejo, če se zemlja ziblje v svojih tečajih in v vsakem hipu bliski švigajo semtertje, nehote trepetamo in strah nas navdaja.

Kako strašen za grešnika bo še le poslednji dan, prihod Gospodov k sodbi!

Strašno bo, kar se bo godilo pred sodbo, sodba sama in njena izvršitev.

α) Nastali bodo pulti in vojske; vzdignil se bo narod zoper narod, kraljestvo zoper kraljestvo, in kuga in lakota in potresi bodo tu in tam (Mat. 24, 6. 7.) Znamenja bodo na solcu in mesecu in zvezdah; in na zemlji bo stiska med narodi zavoljo strašnega šumenja morja in valov. In ljudje bodo koprnili od strahu in čakanja tistega, kar ima čez svet priti; zakaj nebeške moči se bodo gibale. (Luk. 21.)

In zdaj pošlje Sin božji svoje angelje mrtve klicat na sodbo; na vse strani sveta bučé trombe in, kjerkoli je bil kak človek pokopan, naj bo na suhem ali na morji, na gorah ali v dolinah, v puščavah ali obljudenih mestih: on začuje trombe glas in se zbudi k življenju. Vse vstale, neštivilne milijone Adamovih otrok žene neka nepremagljiva moč na določen kraj pričakovat prihoda Sodnikovega. Kako strašen trenutek! Kako gledajo s trepetom hudobni proti nebu, kjer se kaže strašno veličasten prizor. Visoko v oblakih se vidi čudezen blišč, morje svetlobe, katere žarki švigajo čez vesoljni svet. Trenutek se je približal, katerega je Sin božji zaznamoval z besedami: *Videli bodo Sinu človekovega priti v oblakih neba z veliko močjo in veličastvom.* (Luk. 21, 27.) Glej, nebo se odpre; v hipu se pokaže od neštivilnih angeljev obdan božji Sodnik, Jezus Kristus, žareč v nebeškem veličastvu; njegova desnica kaže svetu velik križ, znamenje odrešenja; roke in noge in stran nosijo petere sv. rane, iz katerih je tekla draga kri v odrešenje sveta. Tako plava v nebeškem blesku doli Sodnik

živih in mrtvih. Pravičnim je v veselje in tolažbo, grešnikom v pogubljenje; šum strahu in trepeta se razlega med njimi.

β) Sodba se prične. Sin človekov sedi na stolu svojega veličastva in vse narode loči, kakor loči pastir ovce od kozlov. Tako bodo ločeni dobri od hudobnih, oni na desno, ti pa bodo postavljeni na levo Sodnikovo. Vsacega človeka življenje z vsemi čednostmi in hudobijami, z vsemi zaslugami in krivdami, z vso zgodovino časnega obnašanja leži jasno in očitno, kakor odprte bukve, pred očmi vseh stvari, ki so zbrane okoli prestola Sodnikovega. In Kralj izreče sodbo; tistim, ki so na desnici poreče: *Pridite blagodarjeni mojega Očeta in posedite kraljestvo, katero vam je pripravljeno od začetka sveta.* (Mat. 25, 34.) Tistim na levisi pa: *Poberite se spred mene, prekleti! v večni ogenj, kateri je pripravljen hudiču in njegovim angeljem.* (v. 41.)

γ) Ta sodba je izrečena, ta obsodba se ne more spreminiti, nobene pritožbe ni več do višjega sodnika, izrečena je za vso večnost. Kakor blisk švigne, zadene človeka in ga zgrudi za vselej, tako odločilno bo zadela beseda Sodnikova zemeljske narode. Gorje mu, katerega zadene prokletstvo Božje. Strašno je, če oče prekolne svojega otroka, kralj svojega podložnika; a neskončno strašneje je, če Bog prokletstvo izreče: stvarnik čez svojo stvar, odrešenik čez odrešenca, pastir čez svojo ovco. Duša pa, katero Bog prekolne, nima nobenega deleža več pri njegovem kraljestvu, nobenega deleža več pri njegovi ljubezni, pri njegovem miru, pri njegovi milosti, nobenega deleža več pri njegovem blagoslovu. In zdaj ni več ničesar popraviti mogoče. Obsodba komaj izrečena se tudi izvrši. *In ti pojdejo v večno trpljenje, pravični pa v večno življenje,* (Mat. 25, 46.), govori sveto pismo.

Ako tedaj hočeš, kristijan, da poslednji dan zate ne bo strašan, posnemaj sv. Jeronima, ki je rekel o sebi: *Naj jem ali pijem ali kaj drugega delam, zmirom in povesod se mi zdi, kakor da bi slišal trombo k poslednji sodbi bučati.* In zato je živel tudi tako, da bo poslednji dan zanj dan veselja in poveljanja, ker se bo lesketal kakor zvezda med izvoljenimi božjimi. Ako hočemo tudi mi tisti dan, ko so vsa ljudstva pred njim v stiski in vsi obrazi obledeli (Joel. 2, 6.), tisti dan, ko bliski razsvetljujejo vesoljno zemljo in se gore topé kakor vosek pred Gospodovim obličjem (Psl. 96, 4. 5.), ako hočemo s pravičnimi se veseliti in z njimi zmagoslavni obhod v deželo večnega miru obhajati: postavimo se že v tem življenju na desno stran! Oklenimo se Boga in njegove sv. cerkve, spolnujmo vestno

dolžnosti svojega stanu, prenašajmo voljno križe in nadloge, vadimo se v čednostih krščanskih, vedno naj nam bodo v spominu besede sv. Pavla: *Iščite, kar je gori, kjer je Kristus sedeč na desnici božji; hrepenite po tistem, kar je zgoraj; ne pa po tem, kar je na zemlji.* (Kološ. 3, 2.) potem bomo ob sodnjem dnevu med otroke Božje postavljeni. Amen.

Ant. Žlogar.

Pogled na slovstvo.

1. *Accessus ad altare et recessus seu preces ante et post celebrationem missae.* Cum approbatione reverendissimi archiepiscopi Friburgensis. Editio tertia, emendata, augmentata. Friburgi Brisgoviae. Sumptibus Herder. MDCCCXCIII. 24°. Str. 180. Cena 50 kr., vezani zvezek 74 kr. — Ta knjižica je mnogim čitateljem znana iz vsakdanje rabe. Podaje cerkvene in druge potrjene molitve za pripravo k maši in zahvalo po maši. Najprej so molitve iz rimskega misala za pred mašo in po maši. Nato so pa razvrščene molitve za vsak dan celega tedna. Kdor ima za rabo rad male knjižice, ljuba mu bode za najsvetejše opravilo tudi ta knjižica.

2. *Homilien über die sonntäglichen Evangelien des Kirchenjahres* von Alois Melcher, bischöfl. Wallfahrtsdirektor. Mit Approbation des hochwürdigsten bischöflichen Ordinariates Augsburg. Kempten. Verlag der Jos. Kösel'schen Buchhandlung. 1893. 8°. Str. 396. Cena 1 gld. 86 kr. — Primerno kratke in praktične homilije za vse nedelje celega leta. Obdelovanje evangelijev je prosto in preprosto; vseskozi je med njimi lepa zveza. Beseda je pristrčna, pa tudi krepka. Kdor potrebuje takih govorov, lahko si bode pomagal s temi.

3. *Homiletische Predigten über die sonn- und festtäglichen Evangelien* von A. Perger, Priester der Gesellschaft Jesu. Mit kirchlicher Approbation. Erster Band: Homiletische Predigten über die sonntäglichen Evangelien. Paderborn, 1893. Druck und Verlag der Bonifacius-Druckerei. (J. W. Schröder.) Str. 466. Cena 2 gld. 98 kr. — »Tu je poskus pridige izdelati in sestaviti pravilno in enotno, ob enem pa pravo homilijo razložiti vsestransko tako, da ne bi izostalo nobeno temnejše mesto evangelijskega oddelka (perikope). Če se je ta poskus obnesel, tedaj ima pisatelj to za nekaj dobiček. Zakaj razlagati sv. pismo homiletično, to je stari in pravi način cerkvenega pridiganja. Na drugi strani pa rodi pridiga ceteris paribus tem več sadú, čim več je v njej zveze in enote.« Po tem načelu je izdelal pisatelj te pridige. Niso namenjene naravnost preprostemu ljudstvu, ker je njih beseda precēj vzvišena ali učena, vendar jih umen pridigar, — dobivši v tej knjigi snovi — lahko obdela tudi za ljudstvo. Pisatelj se je opiral na veljavne in priznane razlagalce. Ker je pisatelj večino teh homilij govoril sam, zlasti še z apologetičnega stališča nasproti protestantom, utegne tudi to priporočati korenito delo našega homileta.

4. *Die Nachfolge der jungfräulichen Gottesmutter in ihren Tugenden.* Für Predigten oder auch für geistliche Lesungen dargestellt von Georg Patiss, Priester der Gesellschaft Jesu. Mit Erlaubnis der Oberen. 1893. Regensburg.

Druck und Verlag von Friedr. Pustet. 8°. Str. 704. Cena 3 gld. 10 kr. — Najkrajše imenujem to knjigo jako obširne Šmarnice. Zakaj za majnikovo pobožnost je najprej prirejena. V 31 premišljevanjih razklada pisatelj — znan po ascetičnih in nabožnih delih — Marijine čednosti v oni vrsti, v kateri so gledé na važnost in medsebojno zvezo. Poleg splošnih čednostij razlaga (prav sistematično) tudi one, katere je imela Marija po svojem stanu; kajpada ima vse to razlaganje namen, da bi poslušalci in bralci posnemali to krepost in postali Mariji podobni. Premišljevanje pa ni sestavljeno tje v en dan ali po praznih frazah, ampak po trdnih naukih očetov in najboljših cerkvenih pisateljev, katere naš pisatelj tudi navaja neprenehoma. Za vsakim premišljevanjem se nam ponuja zgodovinski vzgled, ki pojasnjuje nauk, hkrati vzbuja k delovanju. — S to knjigo v roki ne prideš menda lahko v zadrego pri pripravljanju za majnikove govore.

5. **Der hl. Bischof Nikolaus, der liebe Kinderfreund.** Den Kindern erzählt von Max Hölzl. — **Bleibe fromm und gut.** Ein Begleiter aus der Schule in das Leben. Herausgegeben von Jos. Pötsch. — Dve drobni knjižici za deco v vrsti knjižic, imenovanih »Katholische Kinderbibliothek«, katero izdaja v mali obliki Köselova knjigarna in prodaja po 16 kr.

6. **Gedenklblätter an Johannes Ev. Wagner,** bischöflich geistlichen Rath, Regens des Priesterseminars in Dillingen, Gründer von sieben Anstalten für Taubstumme und Kretinen. Mit dem Porträt des Verewigten. Der Reinertrag des Schriftchens ist für die Anstalten des Verewigten bestimmt. Kempten. Verlag der Jos. Kösel'schen Buchhandlung. 1893. Str. 114. Cena 68 kr. — Tukaj imenovani mož je za Bavarsko, zlasti za dillinsko škofijo, znamenit. Porojen dne 5. dec. l. 1807. se je odlikoval v mašništvu z gorečnostjo kot spovednik, pridigar, prednik in ustanovnik dobrotelnih zavodov. Umrli je dné 10. oktobra l. 1886. Ta knjižica opisuje njegovo življenje in delovanje. Za duhovnike je ta knjižica ne samo vspodbudna, ampak tudi podučna, ker je pisana za obojni namen. Vidi se v njej, koliko stori mož po volji božji.

7. **Adrian Balbi's allgemeine Erdbeschreibung.** Ein Handbuch des geographischen Wissens für die Bedürfnisse aller Gebildeten. Achte Auflage. Vollkommen neu bearbeitet von Dr. Franz Heiderich. A. Hartlebens Verlag. Wien. 1892. 1893. — Tega dela, katero smo oznanili in kratko označili lani v tem listu (str. 648), imamo sedaj v rokah 34 snopičev. Od 10. sn. dalje se opisuje severna in južna Amerika (do str. 807), potem Afrika (do str. 1152), s katero se končava I. zvezek. — Zvezek II. razkazuje najprej Azijo (do str. 545), zatem Evropo sploh in Nemčijo posebej do konca II. zv. str. 1031; vmes je vdejan popis »polarnih krajev zemlje«, kar je prav primerno, zakaj res težko je prištevati jih kateremu izmed peterih delov sveta. Obdelovalec rabi povsodi najnovejše podatke. Zlasti pa je znamenito delo zaradi lepih slik, katere so po listih gosto nasejane, in mnogih barvotiskanih zemljevidov. Vsekako je res, da je to delo na vrhu sedanje zemljepisne vede, zato pa za omikanca tem vredneje zanimanja in učenja.

8. **Jahrbuch der Philosophie und spekulativen Theologie.** Herausgegeben unter Mitwirkung von Fachgelehrten von Dr. Ernst Commer, o. ö. Prof. an der Universität Breslau. Paderborn. Druck und Verlag von Ferdinand Schöningh. VII. Band. 1892. 8°. Str. 512. — Izhaja štirikrat na leto in stane devet

mark ali 5 gld. 58 kr. — Kakor kaže naslov in kakor smo že poročali v listu, peča se ta izvrstni strokovnjaški list v prvi vrsti s skolastičnim modroslovjem in bogoslovjem. Mnogi znani bogoslovci sodelujejo, kakor zlasti dr. M. Glossner, kanonik v Monakovem, magister Gondisav Feldner, dominičan v Krakovu, dr. Toma Esser, dominičan in prof. v Freiburgu na Švicarskem, dr. Klemen Baeumker, profesor v Vratislavi i. dr. — Omenjamo nekatere znamenitejše spise (vseh ne moremo naštevati), ki bi utegnili naše čitatelje zanimati: Apologetische Tendenzen und Richtungen. Die Lehre des hl. Thomas bezüglich der Möglichkeit einer ewigen Welterschöpfung. Das Verhältnis der Wesenheit zu dem Dasein in den geschaffenen Dingen nach der Lehre des hl. Thomas von Aquin. Die sogenannte Aseitität Gottes als konstitutives Princip seiner Wesenheit. Poleg večjih sestavkov so manjša poročila, posebno ocene književnih modroslovnih del. Časopis je vreden, da se vedoželjni bogoslovci bolj seznanijo o njegovi vsebini.

9. Pädagogische Vorträge und Abhandlungen. In Verbindung mit namhaften Schulmännern herausgegeben von Jos. Pötsch. Erstes Heft: Papst Leo XIII. und Kaiser Wilhelm II. über die Aufgabe der Schule in der heutigen Zeit. Von Jos. Pötsch, Lehrer. Kempten. Verlag der Jos. Kösel'schen Buchhandlung. 1893. 8°. Str. 29. Cena 19 kr. — Tu je natisnjen govor z II. (letošnjega veliko-nočnega) shoda katol. učit. društva v Koblencu. Dobri nauki in nazori, pa tudi lepa beseda.

10. In Nacht und Todes Schatten. König Ratbodo. Deutsche Kulturbilder aus dem siebenten Jahrhundert von Conrad von Bolanden. (Separat-abbdruck aus dem Deutschen Hausschatz in Wort und Bild.) 1893. Regensburg. Druck und Verlag von Friedrich Pustet. 8°. Str. 228. Cena 62 kr. — V tej knjigi imamo nekaj slik iz one dōbe, ko so blagovestniki preobračali Nemce h krščanski veri, in sicer sv. Kilijan Franke, sv. Volfram pa Frize. Barve v teh slikah so jako žive, oblike mogočne. Opirajoč se na zgodovino nam kaže zanimivo in veličastno moč krščanstva in krščanskih pridigarjev do trdih Nemcev. Priznati treba, da dičijo Bolandenovo pisavo tudi v tem delu, ki se opira na zgodovinske vire, njegove znane vrline: krepkost, vzvišenost, jasnost in navdušenost za sv. cerkev.

11. Das Bild von Strakonitz. Historischer Roman von Antonie Klitschke de la Grange. Mit Genehmigung der Verfasserin frei nach dem Italienischen bearbeitet von M. Lützen. Zweite Auflage. Regensburg. Druck und Verlag von Friedrich Pustet. 1893. Str. 300. Cena 1 gld. 12 kr. — Ljubezniva, vseskozi zanimiva in versko nadahnjena povest se nam tukaj podaja. Godi se ob času reformacije na Češkem, središče ji je bitva pri Beli gori, kjer so katoličani — tako veli povest — dobili zmago nad »zimskim kraljem« s pomočjo čudodelne podobe »strakoniške,« potem prenesene v Rim in imenovane po svojem prvotnem kraju »strakoniške«. V tem okviru se vršé razni dogodki in se giblje tok povesti. — Knjiga se lahko čita; čitatelj čuti milo gorkoto pobožnosti; navdihuje ga veselje za Marijino češčenje. Tako utegne biti knjiga katoliškim pisateljem v nauk, kako treba pisati povesti v katoliškem duhu.